

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, KEDD, 1925 január 27

25. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Nemzetiség

vagy világnézet

Az agitáció utolsó előtti vasárnapján elhangzott beszédek közül bennünket, magyarokat kétségtelesen Pribicević Svetožar beszéde és a Bácsmegyei Napló munkatársa előtt tett nyilatkozata érdekel. Pribicević alakja a vajdasági magyarság érzésvilágában úgy él, mint a kérlelhetetlenség és kiméletlenség, a nyers erő és féktelen hatalom eleven jelképe. A mi sérelem, jogfosztottság, bántódás, keserűség a magyarságot érte, azt mind Pribicevićnek vagy a pribicevići politikának tulajdonította. Hogy okkal, vagy ok nélkül formálta-e meg a magyarság ezt a meggyőződését, az másodrendű fontosságú kérdés. A lényeges az, hogy a magyarság közmeggyőződése valóban ez, hogy a magyarság a kisebbségi élet minden intézményes terhének a politikának tulajdonítja a cégtábla rombolásuktól a névvegyelemzésig.

Nemcsak hálátlan, de teljesíthetetlen feladat is lenne a noviszadi beszéd alapján megvédeni Pribicevićet e megítélésével szemben. A politikust nem beszédei után ítélik meg, hanem cselekedetei után. Nem mondjuk, amit *Talleyrand* vallott, hogy a politikus beszéde csak arra a célra szolgál, hogy elleplezze szándékait, de — a cselekedetek mégis őszintébbek, mint a nyilatkozatok. A szavak a szónoki sikernek, a cselekedetek az igazi törekvéseknek eszközei. Sokszor mást mondtunk, mint amit tenni akarunk, de mindig olyant cselekszünk, a mi célunkhoz segít. Különösen így választások előtt, amikor a szónoki siker majdnem fölé a cselekedetek sikerével, nyílik arra nehezen elkerülhető alkalom, hogy a helyeslést, a tapsért, a szavazatért olyan szavak hangozzanak fel, amelyeket a hallgatóság vár. Kossuth Lajost bizonyára a szónoki előadás szakértőjének kellett tartani s Kossuth Lajos mondotta, hogy a szónoki sikernek egyetlen előfeltétele van: a szónok azt mondja, amit a hallgatóság vár tőle.

Pribicevićről aligha lehet azonban azt mondani, hogy nem őszinte. Programja, cselekedetei, politikai koncepciója mind meztelen őszinteséggel tárják fel meggyőződését és törekvéseit. Ha Pribicević azt mondja: „én nem vagyok a magyarság ellensége, hiszen én adtam a magyaroknak a magyar elömi iskolákat és a magyar párhuzamos osztályokat” — akkor Pribicević bizonyára úgy is érzi, hogy a magyarságnak nem ellensége. A magyarság most már csak azt kér-

heti, hogy Pribicevićnek ezt az érzését is hirdessék cselekedetei, hirdessék intézkedései s hirdesse iskolaprogramja. A magyarság szíves örömet veszi revízió alá ítéletét s nem előnyökért s nem kedvezésekért, de magyar iskolákért, vagy a névvegyelemzés megszüntetéseért boldog örömei vallaná be tévedését.

Aki nem klerikális, az velem van — hirdeti Pribicević. Bármilyen nagy is, biztonságosan átfogó is ez a megkülönböztetés, kizárólagosnak nem lehet tekinteni. Vannak problémák, vannak feladatok, vannak társá-

dalmi kérdések, melyek nem oldhatók meg, meg sem közelíthetők sem a klerikális világnézlettel, sem az antiklerikális meggyőződéssel. Pribicevićnek ebben a kérdésben a magyarok közül csak a noviszadi szélsőségesek s a noviszadi szélsőségek sajtója adhat igazat. A magyarság egyeteme azonban nem e világnézleti különbség szerint tagolódott, mert a klerikális és antiklerikális magyarnak ugyanazok a sérelmei, ugyanazok a kívánságai és törekvései. A klerikális magyart nem teszi elégedetté a klerikalizmus diadala, ha a gyermeke az iskolában nem

tanul magyarul s nem tud megtanulni szerbül sem s az antiklerikális magyar sem fogja politikai törekvéseit a célnál látni, ha a magyar nincstelenség nem kapnak földet. A klerikalizmus és antiklerikalizmus lehet választó vonal a kormányzatban, de nem lehet választó vonal a kisebbségek között. Kormányzati program lehet, de kisebbségi program nem. A noviszadi hangosak igazolást találhatnak Pribicević kijelentésében, a magyarság azonban úgy érzi, hogy magyarságának összetartó hatalma nagyobb, mint az ellentétes világnézletek széthúzó ereje.

Véres támadás a német párt elnöke ellen

Szivacon ismeretlen tettesek súlyosan bántalmazták Kraft István és Grassl György volt német képviselőket — Véresre verték a szivaci német párt elnökét is — Kraft állapota súlyos
Grasslnak karja tört el — Szétkergették a német párt cservenkai gyűlését is

Rendőrok kardtámadása a cservenkai németek ellen

A német párt vasárnap délután négy órára Novi-Szivacon a nagyvendéglőbe választói nagygyűlést hívott egybe, amelyen dr. Kraft István volt képviselő, kerületi listavezető és dr. Grassl György volt képviselő, a szombori járás németpárti jelöltje voltak szónokként jelölve. A gyűlésen közel ezer német választó jelent meg, akik rendben várták dr. Kraft és dr. Grassl megérkezését. A két képviselő Szomborból autón indult el Szivácon, de az autó motorján történt hiba miatt csak hat óra tájban érkeztek Novi-Szivácon.

A választók közel másfél óráig türelmesen vártak és fél hat tájban — anélkül, hogy a gyűlést megkezdhetnék volna — szétoszlottak.

A gyűlésre jött választók távozását követően Kariusz György gazdálkodó, a noviszadi német helyi szervezet elnökét a jegyzői hivatalba idézték. Kariusz éppen utban volt a község háza felé, amikor a sötét utcán, közvetlen a község háza szomszédságában, három ismeretlen férfi megállította és szidalmazni kezdte. Abban a pillanatban a három támadó egyike elsütötte a revolverét. A golyó senkiben nem okozott kárt. A lövés, úgy látszik, jeladás volt, mert a támadók botokkal támadták Kariuszt, akik össze-vissza verték. Kariusz több sebből vérezve összeesett. A gyűlésről hazafelé tartó német polgárok Kariuszt a szomszédságban levő dr. Stricker Péter orvos lakására szállították, ahol az orvos az első segítségben részesítette és mert állapota súlyos volt, az orvos Kariuszt lakására szállította.

Dr. Kraft és dr. Grassl hat órakor érkeztek Noviszivácon, ott nyomban értesültek Kariusz súlyos sebesüléseiről és első útjuk dr. Strickerhez vezetett, hogy a sebesült pártelnök állapota iránt érdeklődjenek.

Dr. Stricker Péter előtt 3-4 ember állt a sötét utcán, akik megkérdezték, hova készülnek?

Dr. Kraft megmondta a tevét és közölte, hogy Kariuszt akariák meglátogatni, hogy ha szükséges, autót kórházba szállítsák. Erre a csoportból előlépett egy fiatal ember, aki magát doktornak és orvosnak mondta és aki a körülötte állott embereknek kiadta az utasítást:

Üsd!

Erre

botokkal, boxerekkel támadtak Krafra és Grasslra, akiket pillanatok alatt leütöttek. Kraft is, Grassl is vértől borítottan összeestek.

A támadók elmenekültek, a két sebesültet az arra járók bevitték dr. Stricker Péter orvos házába, ahol az orvos nyomban gyógykezelés alá vette őket.

Kraft feje három helyen beszakadt az ütések alatt és teste is tele van sötét véraláfutásokkal.

Grassl fején bundasapka volt és így a fejére mért erős botütéseket a sapka felfogta, ellenben

Grassl jobb karját a reá zúdított botütések eltörték.

Dr. Stricker Péter gipszkötésbe tette a súlyosan sérült dr. Grassl karját. Dr. Kraft István állapota súlyos, felgyógyulása legalább három hétig tart. Dr. Kraftot valószínűleg egy noviszadi szanatóriumba fogják beszállítani, egyelőre Szivacon marad dr. Stricker házában. Kraft hétfő délig eszméletlen volt, hétfőn délben visszanyerte eszméletét, nincs azonban kizárva, hogy agyvérzést szenvedett. Grassl hétfőn autón Vrbásztá szállították, ahol házi kezelésben marad.

Acservenkai véres gyűlés

A német párt vasárnap délután 3 órára Cservenkára is választói gyűlést hívott egybe, amelyen Schumacher Sámuel és Teubel József volt képviselők lettek volna a szónok-

kok. Közel ezer főnyi hallgatóság gyűlt egybe a *Stichert* Károly-féle vendéglőben, de a cservenkai főszolgabíró a gyűlés megtartását nem engedélyezte. Közben már a délelőtti órákban több dobrovoljac jött a *Stichert*-féle vendéglőbe, ahol a jelen volt németeket szidalmazták és többet közülük bántalmaztak is. A németek, miután a gyűlést beültötték, értekezletre ültek össze, amelyen mintegy ezren voltak jelen. Az értekezleten a hatóságot a községi jegyző és egy rendőr képviselte. *Schumacher* megkérdezte a jegyzőt, hogy miért nem hozott magával nagyobb rendőri készülséget, mert a megjelent dobrovoljacok az értekezlet megzavarására készülődnek.

— Az én fejem se biztosabb, mint a magáé — volt a jegyző válasza.

Teubel József képviselőjelölt beszéde alatt tíz dobrovoljac lármázva, szitkozódva a terembe lépett, egyikük előretartott revolverrel fenyegetődött, hogy ha az értekezlet fel nem oszlatiák, jegyverő használnak. A tömeg erre egyenest felülköve a kiárat felé menekült és az értekezlet feloszlott. Az értekezletől kitódult tömeg a vendéglő előtt helyezkedett el, mire a közben megérkezett

rendőri készenlét kivont karddal verte szét a németeket.

akik futva menekültek. Eközben sokan megsérültek, néhányan igen súlyosan, így többek közt *Hellermann* Ádám fejét hasította be a rendőrkard és a többiek is: *Haszmann* Fülöp, *Heint* Péter, *Fritz* Péter, *Judt* Lajos és *Wiener* Jakab több sebből vérezve vette igénybe az orvosi segítséget. Sokan sebesülten hazamenekültek és otthon kötötték be magukat.

A rendőrtámadás után jött a csendőrség, melynek vezetője *Milankovics* Milán csendőrőrmester kihelyezte, hogy a jegyző felelős a történetért, mert a csendőrőrmester már délelőtt

javasolta, hogy a csendőrség vonuljon ki a gyűléshez, de a jegyző nem rendelte azt el.

A teremben csak a két képviselő-jelölt és a jegyző maradtak, amikor egy pár dobrovoljac magasra tartott székekkel súították Schumacher felé, de a közben betódult németek megakadályozták Schumacher bántalmazását.

Teubel képviselő levele a belügyminiszterhez

A támadás híre már a kora délelőtti órákban elterjedt Beogradban és kínos hatást keltett politikai körökben, ahol pártkülönbség nélkül élesen elítélték a brutális merényletet. Teubel József németpárti képviselő, aki elkísérte Kraftot agitációs körútra és a merénylet idején a szomszédos Cservenkaúri téri népgyűlést, hétfőn délelőtt a következő beadványt intézte Makszimovics Bézsó belügyminiszterhez:

Miniszter ur!

Tegnap, 25-ikén este dr. Kraft Istvánt, a nemzetgyűlés pénzügyi bizottságának tagját és az S. H. S. királyság német nártjának elnökét, több hatálember, akik a novisziváci községhez a épületéből kerültek elő, megtámadta és oly súlyosan bántalmazta, hogy vesélyesen megsebesülve fekszik dr. Stricker novisziváci orvos lakásán. Ugyancsak megtámadták járási jelöltünket, dr. Graszl Györgyöt, akinek sérülése kevésbé súlyos.

Az este folyamán ennviról értesültem.

Kérem önt, miniszter ur, hogy szigorúan rendelje el a rendelt közegeknek, hogy legalább a további bántalmazásoktól védjék meg a súlyosan sebesült dr. Kraftot.

Fogadja miniszter ur ez alkalommal is kitűnő tisztéletem kifejezését

Teubel

volt képviselő.

Teubel képviselő nem tudta bead-

ványát személyesen átvivni a belügyminiszternek, mert nem találta hivatalában. A délután folyamán Teubel visszautazott kerületébe.

Makszimovics belügyminiszter elrendelte a legszigorúbb vizsgálatot

A német párt vezére elleni véres támadás híre kormánykörökben is kínos benyomást keltett, mert attól tartanak, hogy ezzel kapcsolatban a külföldi sajtó súlyos következtéseket fog levonni az ország közállapotaira nézve.

Makszimovics belügyminiszter a mint értesült az esetről, nyomban felkereste Posics miniszterelnököt, akinek részletesen beszámolt a támadásról. A miniszterelnöknél megjelent Pribicevics Szvetozár közoktatásiügyi miniszter és Ilkovic Momesillo agrárreformügyi állam-

titkár is. A tanácskozás után a miniszterelnökségről távozó politikusok újságírók előtt valamennyien felháborodással nyilatkoztak az esetről. Makszimovics belügyminiszter kijelentette, hogy még nem kapott részletes jelentést a helyi hatóságoktól, amint azonban az beérkezik, a legszigorúbb vizsgálatot fogja elrendelni és a bűnösök a bíróság előtt el fogják venni méltó büntetésüket.

Az esti órákban Beogradban az a hír terjedt el, hogy Kraft belehalt sérüléseibe. A belügyminisztériumban a hírt megcáfolták és közölték, hogy a kerületi főispánt a belügyminiszter utasította, indítsa meg azonnal a nyomozást a járási főszolgabíró útján, aki szálljon ki a helyszínre és dr. Kraft kihallgatása után kezdje meg a bűnösök kinyomozását.

Az ellenzéki fronton

Kedden ül össze a demokrata-párt főbizottsága

Beogradból jelentik: Davidovics Liuba, a demokrata-párt elnöke hétfőn este fél nyolckor visszaérkezett agitációs körútról Beogradba. Kedden a párt főbizottsága ülést tart, a melyen Davidovics be fog számolni agitációs utjának tapasztalatairól. Nagy jelentősége van a demokrata-párti főbizottság keddi ülésének azért is, mert az ülésen foglalkozni fognak Marinkovics Volja volt képviselőnek a végrehajtó-bizottságban viselt tagságáról történt lemondásával is. Hír szerint Marinkovics lemondásának az az oka, hogy személyes hívét kizárták a pártból, mert disszidáltak. A párt főbizottsága azonban reméli, hogy sikerülni fog az ellentéteket kiküszöbölni és a párt egységét megővni.

A demokrata szervezetek panasz-láviratai

A demokrata-párt főbizottsága napenként kap táviratokat vidéki szer-

vezeteitől, amelyek a felelőtlen elemek akciói miatt parasztkodnak. Egyik távirat szerint a hercegovinai Gackó községben felelőtlen elemek az ottani demokrata pártszervezet egyik tekintélyes tagját — akinek neve nem ismeretes — állítólag úgy megverték, hogy belehalt.

Trumbics volt külügyminiszter a Habsburg-restauráció és a bolsevizmus veszélyező

Dr. Trumbics Ante volt külügyminiszter a zagrebi horvát gyűlésen tartott beszédében éles támadást intézett többek között Nincsićs külügyminiszter és Spalajkovic párisi követ ellen. Súlyosan kifogásolta Spalajkovicnak a külföldi sajtó számára tett nyilatkozatát, amely szerint az S. H. S. királyságban élő volt osztrák-magyar alattvalók a Habsburg-birodalom restaurálását kívánják. Ez az állítás — mondotta

Trumbics — infánia. Hasonlóképpen kifogásolta Nincsićs külföldi tevékenységét, amely annak elhíttetésére irányult, hogy az országot komoly bolsevista veszedelem fenyegeti. Trumbics azt állítja, hogy kommunista veszedeletről szó sincs.

Szabadlábra helyeztek egy gyilkos bajort

A magyar kormány politikai gyilkosságnak minősítette a bűncselekményt

Budapestről jelentik: A müncheni rendőrigazgatóság elfogatási parancsa alapján a budapesti államrendőrség a múlt év szeptemberében Budapesten letartóztatta Braun Ottó bajor horogkereszttest, aki a körözlevél szerint a bajor fővárosban kétszeres gyilkosságot követett el akként, hogy Zandmayer Mária nevű cselédeleányt és egy Harting János nevű fiatalembert elhurcolt a városhoz közeli erdőbe, ahol áldozatait válogatott kegyetlenkedéssel megölte.

A letartóztatás hírüvétele után a német kormány nyomban megindította a kiadatási eljárást, a budapesti ügyészség pedig erélyes vizsgálatot indított Braun Ottó szerepeinek tisztázására. Braun a bűnyügyi vizsgálat során azzal védekezett, hogy a gyilkosságban vagy annak előkészítésében neki semmiféle szerepe nincs, azonban tudomással bír a bűncselekményről. Több barátjának ugyanis olyan gyanuja támadt, hogy Zandmayer Mária és Harting János a német kormány és az antant javára kémkedtek a bajor horogkereszttestek ellen és ezért eltették őket láb alól.

A német kormány erősen szorgalmazta a kiadatást, míg végre a magyar kormány döntött az ügyben. Hétfőn leirat érkezett a budapesti törvényszék vizsgálóbírójához, amelyben az igazságügyminisztérium kimondja, hogy Braun bűncselekménye politikai jellegű és miután a két ország között ilyen természetű ügyekben tudvalevően nincs kiadatási egyezmény, a gyilkos horogkereszttestet helyezték szabadlábra.

A kormány döntéséről értesítette a német kormányt is.

Táncos János esete

Irtá: Tersánszky J. Jenő

Háboru előtt Táncos Jani egyszerű kocsislegény volt és féllábara sánta.

Ez nem is volt igazi neve, bár így ismerte mindenki. Onnankapta, hogy egyszer részegen felugrott a kocsmasztalra és azt kiáltotta, hogy különbül elárja a csüdüngülőt féllábon, mint akáki más.

Mint minden nyomorék. Táncos Jani is tele volt kínzó feltűnésvágygyal és képzelődéssel. Azt azonban bizonyára nem álmodta, hogy valaha a bénasága valóságos főnyeremény lesz a számára.

Táncos Jani gazdája tartalékos szakaszvezető volt és mikor a háboru kitört, be kellett vonulnia. Feléje pedig kislíval szüleihez ment és a bérkocsit meg a lovakat eladta.

Táncos Janinak volt némi megtakarított pénze s ő vásárolta meg természetesen potom árért.

Táncos Jani, bár kész örömet adott volna oda életét a császárért, hogy ő is a haretérre mehessen, helyett így lett vigasztal bérkocsitulajdonos. Sőt nem is az.

Ugyanis, mikor egyik rossz lovát kieserelte, rájött, hogy kétszerannyit nyert rajta, mint ahogy vette. A következő vásáron pedig az új lovain kereste meg ugyanezt a pénzt.

A többihez nem kell sok magyarázat. Táncos Jani észrevette, hogy a bakon kevesebbet lehet keresni, mintha kupecsködni kezd. Így azután a háboru közepe már úgy lelte őt, mint aki a kávéházban csinál üzleteket, finom ruhában s tömött tár-

cával.

Nem ő volt az egyetlen, azok közül, akik a jobbik részt választották a világielfordulásból.

Ettől fogva Táncos Jani vigan élte világát. A háboru valósággal kegyes volt hozzá s még csak nyomoréksága keservein is enyhített.

Nemcsak a harctériára gyűrött, tüstös mondurban mutatkoztak egyre többen az utcán, hanem civilben is, akik épügy bicogtek, mint Táncos Jani. Fel sem tűnt már közöttük és akik ránéztek, arra gondoltak legutóliára, hogy a bába citette őt le a fűrésztelekről.

Táncos János, megbocsátható, hogy szívesen értette félre ezeket a pillantásokat, sőt egyes kérdésekre sem sietett a felvilágosítással. Számos új ismerőse előtt rég úgy szerepelt, mint rokkant hadfi s szinte már maga is ezt hitte magáról.

*

Egy délelőtt Táncos Jani, törzskávéházában üldögélt uiságiával a kezében.

Egyszerre csak egy fekete pápaszemes, katonaruhás koldus állt meg az asztalnál, egy kislíutól vezetve.

Amint alamizsnát vetett neki Táncos János, véletlenül rápillantott s hirtelen megdöbbsent.

A vak kéregető régi gazdája volt. Nyomban ráismert s mellé is ugrott, a kariához kapva:

— Szakács ur, maga az?

A rokkant ember a vakok finom hallásával, tüstént ráemlékezett a bangiáról régi szolgáira s a rendes, érzékeny jelenet következett.

Táncos Jánosnak nem volt rossz szíve. A két szemé őszintén belenedvesedett, mikor így látta viszont ezt

a derék szál embert, akit annakidején annyit irigyelt.

De itt a kávéházban kellemetlen felfedeztetésre adott volna okot ismerősei körében ez a találkozás. Ezért Táncos János igyekezett biztonságosabb helyre vonulni egykori gazdáival.

Elvitte őt egy szerényebb kocsmába, ahol pár órát töltött vele.

Ott ültek aztán, amint a rokkant két pohár bor közt, megsebesülésének esetét mesélte többek közt:

— Ne hidd, akkor egy szem fájdalom nem volt, mikor a gránát közibénk vágott a dekungban. Egy nagy pukkanás s magamhoz sem jöttem, csak a segélyhelyen. A kórházban, később, ott kellett kiállnom rettentő kínokat, amíg ki nem operálták a két szememet. Meg inkább rá, a kötözéseknél. Haj, haj!

Szó sincs róla, ha valaha szánalom nyílt Táncos Janiba, ebből érzett eleget volt gazdája iránt és ami tőle tellett, megtette. Tisztességesen megvendégelte s mikor semmi áron sem akart pénzt foradni el tőle, a kis fiúnak nyomott titkon a zsebébe, hogy anyjának adja.

Egy bántotta csak Táncos Janit a tereferéllük után. Az ital feledtette vele a helyzetet s nem fért meg benne, hogy a rokkant előtt el ne dicsékedjék a sajátmaga szerencsés sorsával.

Végül vette csak észre a vak koldus arcán a keserű rángásokat s hümmögést. De már késő volt elhallgatnia.

Alighanem ez tette azonban, hogy aztán Táncos Jánosnak nem akarózott valahogy igéretének állani, hogy majd meglátogatja otthon is

volt gazdáját. Nem látta megint évekig.

*

Tavaszi délután, egyik előkelő dunaparti vendéglő terraszán, egy elegáns dáma társaságában ült Táncos Jani.

— Na és hogy mondiam tovább, — beszélt a hölgynek. — akkor egyáltalán fájdalmat sem éreztem, mikor megsebesültem. A gránát csapott közibénk a dekungba s az egész egy óriási robbanás volt. Brumm!

Öklével vágott az asztal szélére és láthatólag nem bánta, hogy társnője élénk figyelmén kívül a szomszéd asztalnál lévő vendégek érdeklődését is magára vonja, amikor folytatta:

— Csak a segélyhelyen nyertem vissza az eszméletemet s aztán később a kórházban az operáció alatt kellett szenvednem rettentő kínokat, meg a kötözéseknél. Ha! Ha!

Nem vette észre közben Táncos János, hogy amíg mindezt elmondja, egy mündéres vakember jött be az asztalok közé s ott áll háta mögött s különösen füle a szavaira.

Most azonban a vak egyszerre kirántotta kezét a fiúból, aki vezette és se szó, se beszéd, botiával teljes erejéből vágott az ismerős hang iránt. Méltatlankodó ordítása már belevesztett a zavarodásba.

A többi magyarázatostul, előzményestől benne volt a hírlapokban, különböző megiegyzésektől kísérvé. »Botrány egy hadirokkant s volt kocsisa közte« címmel.

De hát mit lehet hozzászólni, a Táncos Jani és a gazdája esetéhez? Igazságot keresni, vagy tenni az embersorsokban?

KISEBBSÉGI ÉLET

A román miniszterelnök Bratianu Jorel, a közigazgatási reformjavaslatot tárgyaló bizottság ülésén részletesen nyilatkozott a kisebbségi kérdéstről. Azt fejtette ki, hogy a kormány párt, a liberális párt, nem akarja elcsondítani Románia kisebbségeit, mert azok a román tömegekkel szemben olyan mérsékelt számarányt képviselnek csupán, hogy létük az egyesített Románia keretei között semmivel sem befolyásolja a román állam nemzeti jellegét. Egészen más volt a helyzet az osztrák-magyar monarchiában, vagy Magyarországon, ahol a nemzetiségek, melyek külön testeket képeztek, dacára az áthatatos asszimilációs kísérleteknek, az ország népességének ötven százalékát tették ki és ezáltal veszélyesekké válhattak Magyarországra nézve és amint az később kiderült, valóban veszélyesek is voltak. Romániában azonban sohasem történhetik ez meg, mert az erdélyi kisebbségek erejét jelentősen túlszárnyalja az egységes romániség ereje, amely elég biztosíték arra, hogy Románia békés fejlődését semmi sem zavarhatja meg. Miután a miniszterelnök ezt a nyilatkozatát megtette, belépett a terembe Hans Otto Roth szász képviselő, aki szintén tagja a bizottságnak. Bratianu ekkor arra kérte a jelenlevőket, ne vegyék rossz néven, hogy a kisebbségi kérdésben tett nyilatkozatát megismétli, majd a szász képviselő felé fordulva a következőket mondotta: »Különösen a szászoknak kell leszámolniuk a megváltozott helyzettel. Ha a tegnapi Magyarországon privilegizált helyzetben voltak is a románággal szemben, most legelőször is nekik kell értékelniük egyenlőségüket a román néppel, amely ezt az államot alkotja. Ne éljenek abban a meggyőződésben, hogy ma is ugyanazt a helyzetet kell érezniük, mint a régi Magyarországon. Valaha a brassói szász zsupán úgy tárgyalt Munténia vajdájával, mint egyenlő az egyenlővel és oly nagyra tartotta magát, hogy a román főurakkal pára módjára beszélt. A román államban ezt a helyzetet nem lehet megengedni, mert azt akarjuk, hogy itt teljes egyenlőség uralkodjék.»

*

Sokolow, a cionisták világhírű vezetője, Romániában sorra látogatta a zsidó egyházközségeket, amelyek mindenütt lelkes és impozáns ünnepekkel fogadták. Sokolow, miután a regúti városokkal végzett, Erdélybe készült, Kolozsvárra, ahol nagy előkészületeket tettek ünneplésére és előadásának megrendezésére. A cionista-vezér megérkezése előtti napon azonban a kolozsvári rendőrprefektus Grilla Ovidiu közölte a zsidó hitközséggel, hogy ugy a fogadási ünnepeket, mint az előadást betiltja, mert Kolozsváron még érvényben van az osztrákállapot, amely szerint négy embernél több nem csoportosulhat. A rendőrprefektus intézkedése nagy felháborítást keltett annál is inkább, mert Sokolowot, amikor Romániába megérkezett, a román kormány tagjai kitüntető ünnepséggel fogadták és maga a királyi pár adott tiszteletére ebédet, amelyen résztvett a román kabinet és a külföldi diplomácia minden tagja.

*

Mikeszása kikülföldi vármegyei község református vallású magyarságának igen régi, még az 1368. évi magyar közoktatásügyi törvény előtti időből való felekezeti iskolája van, melynek fennálló épületét is tizenkét évvel ezelőtt maga az egyház építette báró Radák Ádám, volt ottani nagybirtokos adományából. A folyó iskolai évre az iskolába a református tanulók mellett öt katolikus vallású is beiratkozott, miután az ottlakó magyarság egy része ennek a felekezethez hűve. Most január 15-én kiszállt a községbe az iskolát megvizsgálni a dícsőszentmártoni

szédtanfelfügylő, aki értesítvén az öt katolikus vallású tanulókat, kitiltotta őket az iskolából, egyszersmind a román tanfelügyelő állami iskola igazgatójának elrendelte, hogy írja be őket a vezetése alatt álló iskolába és amennyiben a rendelkezésnek eleget nem tennének, az iskolát nem látogatná, mulasztásuk miatt a szülőket mindjárt az első alkalommal fejenként ötszáz leire büntesse meg. A református felekezeti

tanító és a pap híába mutatták fel az egyházi főhatóság rendelkezését arról, hogy a közoktatásügyi miniszter engedélyezte a kisebbségi iskolák számára a más felekezeti tanulók felvételét is, ha ilyen felekezeti iskola nincs abban a községben. A tanfelügyelő fölényesen azt válaszolta, hogy nem veheti figyelembe az egyház főhatóság intézkedését, különben is neki senki se parancsol. Még Anghelescu miniszter se.

Kiürítés helyett jegyzék

A szövetségesek újabb jegyzéket adtak át Németországnak

Berlinből jelentik: Hétfőn délután adták át a szövetségesek berlini nagykövetei a második jegyzéket a birodalmi kancellárnak a kölni zóna kiürítése ügyében. A szövetségesek — mint emlékeztetés — néhány héttel ezelőtt átadott első jegyzékükben arra való hivatkozással, hogy a Németországban működő katonai ellenőrző-bizottságok még nem terjesztették elő részletes jelentésüket, nem nyilatkoztak véglegesen a kölni zóna kiürítésének időpontjáról. Jelezték azonban ebben a jegyzékben arra, hogy az ellenőrző bizottságok részletes jelentésének kézhezvétele után újabb jegyzékben fogják a német kormánynak tudomására adni a végleges döntést. A szövetségesek hétfőn átnyújtott jegyzéke azonban még mindig nem tartalmaz

végleges döntést. Az angol nagykövet a jegyzék átadásánál kijelentette Luther birodalmi kancellár előtt, hogy ez a második jegyzék csupán válasz a német kormány január 6-ikán kelt jegyzékére és a harmadik jegyzéket, amely a kölni zóna kiürítésének időpontját is magában foglalja, majd legközelebb nyújtják át.

Luther birodalmi kancellár válaszában hangsúlyozta, elvárta volna, hogy a német kormány ebben a nagyfontosságú kérdésben nem kap újabb ideiglenes jegyzéket, hanem hogy a szövetségesek közlik a kiürítés elhalasztásának végleges indoklását. A kancellár egyben kifejezte azt a kívánságát, hogy a szövetségesek sürgősen vessenek véget a jelenlegi helyzetnek, amely a kölni zóna kiürítésének elhalasztása folytán állt elő.

Az olasz szenátus folytatja le a Matteotti-gyilkosság ügyében a vizsgálatot

Megkezdődött a vizsgálat de Bono tábornok ellen

Rómából jelentik: Ellenzéki körökben nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a de Bono tábornok ügyének kivizsgálására a szenátus által kiküldött bizottság a vizsgálóbírótól vasárnap beköveletle a Matteotti-gyilkosság iratait. De Bono tábornok, volt rendőrfőnök tudvalevőleg szoros összeköttetésben volt Matteotti gyilkosaival és tudott a gyilkosságról, aminek nyomait igyekezett eltüntetni.

A szenátus vizsgáló-bizottságának elhatározásából arra következtetnek ellenzéki körökben, hogy az egész Matteotti-gyilkosság ügyében a szenátus akarja a maga kezébe venni a vizsgálat vezetését. Ez esetben, az ellenzéki szerint a vizsgálatból a szenátus hátszobái értelmében ki lennének zárva azok a szenátorok, akiket a jelenlegi Mussolini-kormány nevezett ki, aminek a vizsgálat szempontjából nagy fontossága lenne.

Csalnak a rádióval

Milanói és párisi hangversenyeket hamisít a Magyar Távirati Iroda

Budapestről jelentik: A félhivatalos Magyar Távirati Iroda ellen azt a súlyos vádat emeli a budapesti sajtó, hogy meghamisítja a külföldi rádió-leadóállomások jelzéseit és budapesti hangversenyeket mint milanói, hamburgi és párisi koncerteket adja le a vidéki felvétel-állomásoknak.

Magyarországon ezidő szerint csak a Magyar Távirati Irodának van rádió-leadóállomása. Minthogy a félhivatalos távirati iroda komoly garanciákat kapott a magyar kormánytól, hogy már a legközelebbi jövőben monopóliummá teszik Magyarországon a rádiót s a monopóliumot a Magyar Távirati Irodára ruházzák. — ami többek közt azt jelenti, hogy minden hallgató-készülék tulajdonosa évi bért köteles a távirati irodának fizetni — a Magyar Távirati Iroda nagy igyekezetet fejt ki a rádió népszerűsítésére. A távirati iroda minden délután és este leadja a világeseeményekről szóló híreket, azonkívül közölte prospektusaiban a vidéki rádió-pub-

likummal, hogy mikor és milyen hullámhossz mellett veheti fel a külföldi leadó-állomások által rendezett hangversenyeket. A bejelentés után a primitívebb hallgató-készülékek tulajdonosai is vidáman hallgatták a legkülönbözőbb külföldi állomások koncertjeit, élvezték a római opera Tosca-előadását, gyönyörködtek egy párisi hegedűművész szólójában, föltanulni voltak a milanói Scala-színház Rigoletto-előadásának, megtapsolhatták a berlini filharmonikusok koncertjét.

Azok a rádiókészülék-tulajdonosok, akik jobb géppel rendelkeznek, csakhajmat észrevették, hogy például a római koncertek előtt a római leadóállomás szokásos bejelentése nem mindig hangzik el. Így merült fel az a gyanú, hogy a külföldi koncertek egy részét — a szélhámosok hiába, lépést tart a modern technika fejlődésével — hamisítják. Némi utánjárás után kiderült, hogy azok az ugynevezett külföldi hangversenyek, amelyek előtt hiányzik az illető ország leadóállomásának szoká-

sos szignuma, a Magyar Távirati Iroda Városláz-utcai helyiségében készülnek. A milanói Scalat és a párisi operát budapesti kiadásban egy lételemeti párnázott telefonfülke pótolja. Hat órától kezdve naponta minden a rádióhangverseny körül mozog a távirati irodában. Egyre-másra megjelennek a külföldi operák és hangversenyek művészei helyettesítő reprezentánsok. A római és milanói nagy opera sláger-számaikat stílszerűen bizovos Enrico olasz férfi képviseli napi husz dinárnak megfelelő tiszteletdíj fejében. A hamburgi Mendelsohn-duettet például Garas ur és Strausz Irén ur hölgy mondják be a lételemeti helyiségből. A párisi hegedű-szólót pedig László Bözsike virtuóz játékból évezzi az internacionális muzsikára szokozzó közönség. Természetes, hogy a budapesti dilettánsok játékbán gyakran gyönyörködött a Magyar Távirati Iroda jóvoltából a jugoszláviai rádió-közönség is.

A leleplezett rádió-csalás után a magyarországi rádió-körökben bizonyosra veszik, hogy a félhivatalos távirati iroda mégsem fogja megkapni a monopóliumot.

Ha a falu választ

Elcsapták az első megválasztott jegyzőt

Néhány hónappal ezelőtt jelentették, hogy a belügyminiszter próbaképpen megengedte Perlesz bánáti községnek, hogy maga a község lakossága válassza meg a jegyzőjét.

A vajdaságban az első jegyzőválasztás a legnagyobb rendben le is folyt. A perleszi szavazók kilencven százaléka Miskovics Velykóra esett, aki el is foglalta hivatalát.

A próbaválasztást azonban nem követte más jegyzőválasztás. A jegyzőket tovább is a belügyminiszter nevezte ki, sőt az első választott jegyző dicsősége sem tartott hosszú ideig. Miskovics Velykót a belügyminiszter felmentette állásától s helyébe Petkovics Vladiszláv volt pancsevői városi aljegyzőt nevezte ki. A község bizalmából megválasztott jegyző már át is adta hivatalát a kinevezett jegyzőnek.

Eltörlik

a numerus clausus Magyarországon

Az egységes-párt is a törvény ellen foglal állást

Budapestről jelentik: Politikai körökben feltűnést keltett, hogy a költségvetés parlamenti vitájában egymásután három egységspárti szónok is megsürgette a numerus clausus eltörlését. Az ellenzéki oldalán az a vélemény, hogy Lukács György, Tankovics János és Hoyos Miksa gróf beszédei „megrendelt beszédek” voltak, amelyek arra szolgáltak, hogy a Bethlen-kormányt kényelmesebbé tegyék a törvény elejtését. Az egységspártban különben, hír szerint, meglehetősen sokan vannak — a jobboldali Wolf-Ernst frakciót kivéve — akik szükségesnek tartják a numerus clausus eltörlését és akik eddig csak a pártfegyelem miatt nem adtak hangot meggyőződésüknek.

Most azonban, hogy a kormánynak kellemtelen a numerus clausus, a parlamentben egymásután fel fognak szólni a törvény ellen, sőt — beavatottak szerint — szóváteszik a kérdést a kormánypárt egyik legközelebbi értekezletén is és nagyon valószínűnek tartják, hogy a numerus clausus az új iskolai éven már nem fogják alkalmazni, vagyis időközben gondoskodás történik ennek a törvénybeiktatott intézkedésnek törvényhozási uton való eltörléséről.

Kiutasították

a tiszakálmánfalvi református lelkész

Az ügyesség megszüntette ellene az eljárást

Novisadról jelentik: Dr. Veres Nándor tiszakálmánfalvi református lelkész — mint a *Bácsmegyei Napló* jelentette — nemzetgyalás vádjá miatt letartóztaták. Verest a noviszadi rendőrség az ügyességre szállította, ahol Strebán Iván vizsgálóbíró a lelkész kihallgatása után szombaton megszüntette ellene az eljárást, azzal az indoklással, hogy ittas állapotban mondotta az inkriminált kifejezéseket és nemzetgyalást már csak azért sem követelt el, mert a kijelentések nem a nyilvánosság előtt történtek.

A vizsgálóbíró végzését Dr. Lemaics János államügyész is tudomásul vette, azonban Verest egy átirat kíséretében visszaküldte a rendőrségre. Az ügyesség előterjesztést tett a rendőrségnek, hogy dr. Veres Nándor lelkészt utasítsák ki az ország területéről. Rakics Radenko rendőrfőkapitány helyettes közölte azonban Veressel a kiutasításról szóló végzést, amit az tudomásul is vett.

Hétfőn délelőtt azután megjelent a rendőrségen dr. Veres Nándor elvált felesége Szilágyi Jolán polgári iskolai tanár — aki Szilágyi Dezső családjának egy oldalági rokona — és közölte, hogy elvált férjével kibékült és vele együtt akar élni, ezért kérte, hogy őt is utasítsák ki Jugoszláviából. A rendőrség teljesítette kérését és volt férjével együtt őt is kiutasították.

Rabbibeiktatás Vrsacon

Nagyszabású ünnepségek keretében és Vrsac egész lakosságának impozáns részvétele mellett folyt le az új vrsaci főrabbinak, dr. Fischer Lipótnak beiktatása. Az új főrabbi beiktatási szertartását ünnepélyes módon, fényes külsőségek között dr. Alkalay Izsák beogradi főrabbi és országos grandrabbi végezte. A zsidó hitközségek országos szövetségét elnöke, dr. Pops Frigyes, beogradi ügyvéd a beogradi zsidó hitközség elnöke képviselte. A szomszédos Belacikva nagyobb küldöttség élén dr. Zinner Miksa elnökét küldötte el az installációra.

Az ünnepségek délután két órakor a zsidó hitközség üléstermében megtartott ünnepi közgyűléssel kezdődtek, melyen az összes vrsaci polgári és katonai hatóságok, az összes vallásfelekezetek és a különböző jótékonyági és társadalmi egyesületek küldöttségileg képviselték magukat. Ott voltak a városi tanács élén dr. Koszirovics Iván főispán-polgármesterrel, a katonaság küldöttsége Vukovics Milán brigadéroszal, Ponovics Bozsidar görög-keleti szerb és Oprea Traján görög-keleti román főesperesek, Endress József római katolikus apátplébános, Schön Péter evangélikus lelkész, dr. Kehrer Gyula a rom. kat. egyházközség elnöke, dr. Marcellus Lázár reáliskolai igazgató, dr. Koszirovics Ivánné a szerb, Glückmann Dávidné a zsidó nőegylet elnöke és még számosan.

Miután Berg Samu, a zsidó hitközség elnöke dr. Alkalay Izsák országos főrabbit és dr. Fischer Lipót főrabbit ünnepélyesen üdvözölte, a közgyűlés hódoló táviratot küldött öfelségének és táviratilag üdvözölte a kultuszminisztert. Majd a polgári és katonai hatóságok fejei, a papság, a különböző egyesületek és testületek küldöttségei üdvözölték az országos főrabbit, aki most első ízben látogatta meg Vrsacot. A Szent Egyet nevében Steiner Simon, a Clonista Egyesület nevében dr. Donát József, annak női szakosztálya nevében pedig Berg Erzsébet üdvözölték az országos főrabbit.

Délután három órakor volt az installációs ünnepség a templomban, mely ez alkalomból zsufolásig megtelt előkelő

és válogatott közönséggel. A szertartást Salzman Mór főkantor gyönyörű éneke nyitotta meg, majd dr. Alkalay Izsák országos főrabbi tartotta meg rabbiavató beszédét, fenkölt szavakban mutatva rá arra a magasra hivatásra, mely az új főrabbi Vrsacon vár. Beszéde végén papi áldását adta az új lelki pásztorra, Dr. Fischer Lipót tartotta meg ezután székfoglaló beszédét, melynek gondolatokban való gazdagsága és filozófikus mélysége, az abban

kifejezésre jutó melegség, őszinteség és az érzések ereje a legmélyebb hatást keltette. A királyért és a hazáért mondott hűrség fejezte be az ünnepséget. Az installáció után a hatóságok és küldöttségek megjelentek az új főrabbi irodájában és őt beiktatása alkalmával a legmelegebben üdvözölték.

Este 8 órakor a Glückmann-szálló nagytermében tartott nagysikerű társas összejövetel fejezte be az ünnepségek sorozatát.

Feloszlatták a román antiszemita diák-szövetséget

A jassy-i rendőrség letartóztatta a szövetség elnökét

Bukarestből jelentik: A kormány utasítására a rendőrség karhatalommal feloszlatta a Jassy-ban székelő keresztény egyetemi hallgatók szövetségét, amely, mint ismeretes, azt követelte az egyetemi tanácsoktól, hogy a zsidó diákokat zárja ki az egyetemről. A szövetség helyiségét a rendőrség lepecsételte, a bent talált iratokat pedig lefoglalta. A jassy-i prefektus rendelkezése ugyanekkor letartóztatták a szövetség elnökét és egy egyetemi diákot, akik

életveszélyesen megfenyegették az egyetem rektorát. A letartóztatás a diákok között nagy izgalmat keltett, akik elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Bukarestbe, azzal a feladattal, hogy a kormány tagjainál tiltakozzanak a szövetség feloszlata ellen.

A lapok értesülése szerint Mancu volt jassy-i rendőrprefektusnak gyilkosa nem a jassy-i törvényszék, hanem a foksani esküdtbírósg elé kerül.

Választások előtt nem célszerű magyar színelőadásokat tartani

A becskerekai városi tanács határozata

A becskerekai önkéntes tűzoltóterület, amelynek buzgó működéséért ingyenes szolgálataiért egész Becskerek hálás, műkedvelő-előadást akart rendezni, hogy az előadás bevételeiből felszerelését kiegészíthesse. A *Tatárjárás* című operettet szándékoztak előadni s a próbák már folytak is a darabból. A tűzoltó-műkedvelők a becskerekai városi tanácshoz fordultak s kérték, hogy szokás szerint engedje át a műkedvelői előadás megtartására a színháztermet.

Az ilyen kérés minden esetben csak tiszta formalitás. A városi hatóságnak még soha nem volt kifogása a színház átengedése ellen, a legkülönbözőbb egyesületek mindig megkapták a kért engedélyt. A becs-

kerekai önkéntes tűzoltók ügyében azonban a városi tanács megtagadta a színház átengedését. Az elutasító határozatot a tanács azzal indokolta, hogy

választások előtt nem célszerű magyar színelőadás rendezése.

Hogy a *Tatárjárás*-nak milyen hatása lehet a választásokra s hogy milyen összefüggés van a képviselőválasztás s a műkedvelői előadás közt, ennek megmagyarázásába a becskerekai városi tanács nem ment bele.

Az önkéntes tűzoltók a határozat alapján nem tartják meg a műkedvelői előadást, noha a becskerekai tűzrendészetnek is haszna lett volna belőle, ha a tűzoltók kiegészíthetik a felszerelésüket.

A répatermelők magas egységárat követelnek a cukorgyáraktól

A répatermelők szövetkezetének nagygyűlése Noviszádon

Novisadról jelentik: A répatermelők hétfőn a noviszadi városháza dísztermében Matheis Ferenc, az Agrária igazgatójának elnökletével nagygyűlést tartottak, amelyen résztvett kétszáz szervezet delegátusa, köztük az országos földművelőszövetkezetek, az Agrária, a répatermelők szövetkezetének képviselői.

A nagygyűlésen Matheis megnyitóbeszéde után Skorics Dusan, a szerb mezőgazdák gazdasági egyesülete noviszadi fiókiának főtitkára fejtette ki a répatermelők sérelmeit. Rámutatott arra, hogy a cukorgyárak rendkívül olcsón vásárolják meg a répát a termelőktől, akiknek 22—41 dinár egységárat fizetnek. Statisztikailag igazolta, hogy az ország répatermelésének több mint nyolcvan százaléka esik a Vajdaságra: 1921—22. évben az S. H. S. királyságban 13.672 hektáron (ebből 11.022 hektár a Vajdaságban) 1.880.866 métermázsa termett. 1922—1923-ban 19.231 hektár (a Vajdaságra esett 13.071 hektár) összesen 3.126.855 métermázsa. A cukorgyárak beigazolhatóan minden kilogramm répán

öt dinár tiszta hasznót keresnek, ami olyan horribilis lövedelmet biztosít nekik, hogy bátran fizethetnek nagyobb egységárat a répatermelőknél.

Csebulár Alfréd, az Agrária főinspektora németnyelvű felszólalásában azt hangoztatta, hogy a cukorgyáraknak nagy diszpozíciós alapjuk van, a répatermelést mégsem mozdítják elő, hanem hátráltatják. Glavina Marin, a szerb földművelőszövetség igazgatója beszámolt a répatermelők érdekében eddig kifejtett működéséről, megemlítvén, hogy a szerződés mindig a termelőt kéri, a gyártó sokesem. Felvetette a passzív rezisztencia gondolatát, amelylyel jobb belátásra lehetne bírni a cukorgyárakat. Kraft Henrik és Jakovlievics Stefan beogradi mérnök rövid felszólalásai után a gyűlést délutánra halasztották.

A délutáni gyűlésen Matheis azt indítványozta, hogy a répatermelők egyesületének központját a Vajdaságban állítsák fel. Grubics Lázár beogradi földműves után ifi. Hadzsi Koszta az akcióra nézve tett javaslatot, majd a nagygyűlés a követke-

ző határozatot fogadta el:

1. A cukorgyáraktól a termelők 60 dinár egységárat követelnek.

2. A termelők holdanként 1500 dinár kamatmentes kölcsönben részesüljenek.

3. A mérésnél a termelőknél is jelen kell lennie.

4. Minden termelőnek egy vagon répa után holdanként 15 kgr. egészséges magot, öt kgr. fehér cukrot, 25 kgr. melassát és 25 kgr. cukrot önkéntes áron bocsássanak rendelkezésére.

A répatermelők ezt a határozati javaslatot a keddi kongresszus elé fogják terjeszteni, mely ha elfogadja, átadják az illetékes hatóságoknak.

Albán rablók támadása egy délszerbiai tűzérkaszánya ellen

Bajram Cur Jugoszláviában bujkál

A délszerbiai Gyakovicánál az albán határ közelében szombat éjjel egy szabadcsapat támadást intézett a tűzérkaszánya ellen. A támadó csapat mintegy negyven főből állott és élénk puska-tűz bocsájtottak a kaszányára. A riadójelre csendőrség és gyalogság érkezett a városból a kaszánya védelmére. Félóraig tartó fegyveres harc után a támadók visszavonultak, a katonaság rögtön üldözébe vette őket, azonban eredménytelenül. Az üldözés elején egy katona megsebesült.

Azt hiszik, hogy a támadást Bajram Cur, a megvert albán vezér kacsákjai hajtották végre. Ebből azt következtetik, hogy Bajram Cur jugoszláviai területen bujkál és emberei küön akciókkal kötik le a hatóság figyelmét, hogy ezalatt a vezér szabadon átszökhesse a Bolgár-Macedóniába.

Gyűlés akadályverseny

A szocialisták Topolán és Moravicán nem tarthaták választói gyűlést

A szociáldemokrata-párt vasárnap délelőtt Topolán a Tölgyesi-féle vendéglőben népgyűlést akart tartani, amelyre Novisadról megérkeztek a kiküldött szónokok: dr. Szekulics Milán noviszadi ügyvéd és Brkics Vojin munkásbiztosító pénztári igazgató. Mikor a gyűlés résztvevői be akartak menni a terembe, az ajtóban csendőrök fogadták őket s tudtukra adták, hogy a löszolgabíró a gyűlést beiltotta.

Ezt az intézkedést a löszolgabíró azzal indokolta, hogy a vendéglő tulajdonosa, Tölgyesi védelmet kért tőle, mert a szocialistáknak nem adta át gyűlés céljára a termet.

Sztara-Moravicán sem sikerült megtartani a népgyűlést. A község egyetlen nagy termében, amelyet előzőleg a szocialisták foglaltak le, a független demokraták tartottak népgyűlést. A szocialisták erre a munkásokhoz helyiségébe mentek, s ott tartották meg értekezletüket, a melyen dr. Szekulics, Brkics és a szocialisták iárdái jelöltje, Kecskeméti Lajos földműves szólaltak föl.

A Beocsin melletti Cserevics községben vasárnap délután 3 órakor tartották a szocialisták népgyűlést, amelyen Kolar Szima, a szocialisták zemun-kumai járási jelöltje és Krisztanovics Liuba noviszadi munkásbiztosítási hivatalnok mondtak beszédet. Krisztanovics beszéde közben a terembe behatolt harminc dobrovoljac és fityülökkel, csengetyűkkel megakadályozták, hogy a szónok folytathassa beszédét. A rendfentartására kiküldött Ponovics Mirko községi jegyző állandó közbeszólásokkal igyekezett bátorítani a dobrovoljacokat. Közben megérkezett Beocsinból 50—60 cementgyári munkás, mire a rendbontók a tulerő elől visszavonultak s a gyűlést rendben befejezték.

A Prónay-különítményből a fasista miliciába

Kmetty Károly Ulain képviselő ajánlólevelével szökött Milánóba

Budapestről jelentik: A rendőrség megállapította, hogy *Kmetty Károly*, a volt britanniás főhadnagy minczen Budapesten és valamelyik cinkostársa lehetett az, aki az ő nevében megfenyegette *Fényes Lászlót*.

Kmetty másfél évvel ezelőtt szökött meg Budapestről. *Hogy ki szerzett számára utlevél és vízumot és hogy ki adta neki az utazáshoz szükséges pénzt, azt nem tudják.* Megállapították azonban azt, hogy *Kmetty* nem egyedül utazott el. Mintegy öt-hat társa kísérte, akiknek szintén égett már a talaj a lábuk alatt. Nem egy csoportban utaztak el, hanem külön-külön és előre megheszelték, hogy melyik olasz városban fognak találkozni.

Ulain Ferenc dr. fajvédő képviselő ajánlólevelét vitték magukkal és *Ulain* a levélben mint *elszánt, bátor és megbízható embereket ajánlja a milánói fasista központ vezérének figyelmébe Kmettyéket.*

Ugy látszik, hogy *Ulain* levele megtette a kívánt hatást. Rövidesen ugyanis olyan hírek érkeztek Budapestre *Kmettyék* barátaihoz, hogy *Kmetty* és társait *felvették a fasista miliciába.* Egyikük annakidején levelet is írt egy barátjának és ebben többek közt azt írta, hogy elég jól megy soruk és minden *verekedésben, valamint uccai igazoltatásban résztvesznek.*

Miután a rendőrség a most folyó nyomozás során megállapította, hogy *Kmetty Károlyt* nemcsak politikai, hanem egész közönséges bűncselekmények is terhelik, a magyar hatóságok *kénytelenek lesznek a gyilkos Prónay-tisztelet kikérni Olaszországtól, hogy a magyar bíróság felelősségre vonhassa Kmettyt.*

Nem lesz kegyur Szubotica város

Uj templomot építenek a csantavériek

Csantavér község római katolikus lakossága részéről — mint a *Bácsmegeyi Napló* közölte — hétfőn délelőtt száztagú küldöttség jött Szuboticára, hogy a város vezetésétől az évszázadok óta fennálló kegyurasági jogok megszüntetését kéri. A csantavéri egyházközségnek ugyanis Szubotica város a patronusa, ami miatt az egyházközség a templom-javak felett nem rendelkezhetik szabadon. A városi tanács már évek óta nem teljesíti rendszeresen a patronátussal járó kötelezettségeit és habár úgy a templom, mint a többi egyházi épületek régóta nagyobb renoválásokra szorítkoznak, hiába való volt a csantavériek többszöri kérése. Emiatt merült fel a csantavériek körében az a gondolat, hogy amennyiben a város beleegyezik, a jövőben maguk kezelik a templomalapot. Ez lehetővé tenné, hogy a templom-alap jövedelmét minden körülményesebb eljárás nélkül az egyházi épületek fentartására fordítsák.

A küldöttséget, amelyet *Matkovics Béla* községi jegyző vezetett, *Gyorgyevics Dragoszláv* főispán és *Malagurszki Albe* polgármester fogadták. Válaszútkban kifejtették, hogy készek a kérést teljesíteni annál is inkább, mert ezáltal a város adminisztrációja súlyos teherrel is megmenekül. *Malagurszki* polgármester azonban közölte a küldöttséggel, hogy a kegyuraság megszüntetése a püspöki adminisztratura részéről nehézségekbe ütközhet, de megnyugtató ígéretet tett, hogy a város minden lehető el fog követni a csantavériek érdekében.

A küldöttség ezután *Budanovics Lajos* apostoli adminisztrátorral tisztelgett, ahol szintén előadta a

csantavériek kívánságát és kérte a felsőbb egyházi hatóság hozzájárulását a kegyuraság megszüntetéséhez. A küldöttség közölte még *Budanovics* püspökkel, hogy amennyiben szabadon rendelkezhetnek a templom-alap felett, a csantavéri római katolikus lakosság közadako-

zás után megnöveli az alapot, mert a közel jövőben egy, a jelenlegi templomnál jóval nagyobb templom felépítését tervezi.

Budanovics püspök kedvező választ adott a küldöttségnek és az új templom felépítésében is a legmegszébbmenőbb támogatást ígerte meg.

A paktum-pör

A nemzetközi döntőbizottság megkezdte a magyar szocialisták ügyének tárgyalását

Bécsből jelentik: A londoni Internacionálé nemzetközi döntőbizottsága, amelyet a magyar szociáldemokrata-pártban uralkodó helyzet és a Bethlen-kormányral kötött paktum megvizsgálására küldtek ki, hétfőn délelőtt ült össze. Az Internacionálé végrehajtó bizottsága *Tom Shaw* angol pártvezér és *De Brouquer* belga szocialista vezért küldte ki, akik már napok óta Bécsben tartózkodnak. A magyar pártvezetésnek megadták a jogot, hogy szintén bizalmiférfit nevezhessen meg. A magyar pártvezetés erre a tisztre *Kautsky* Károly német szociáldemokrata pártvezért kérte föl, aki most állandóan Bécsben él. Ugyanezt a jogot megadta a nemzetközi végrehajtó bizottság a következő csoportoknak: A magyar szociáldemokrata pártban lévő ellenzéknek, a Bécsben élő *Garami-Buchinger*-csoportnak és az ugyancsak Bécsben élő szociáldemokrata emigránsok radikálisabb szárnyának, az ugynevezett Világosság-körnek. Ez a három csoport együttesen *dr. Bauer Ottó* osztrák képviselőt delegálta.

Az Internacionálé végrehajtó bizottsága meghívta továbbá a magyar szociáldemokrata-párt vezetését, hogy szintén vegyen részt a tárgyalásokban. A magyar szocialista-párt *Peidl Gyula* vezetése alatt hét képviselőt küldött Bécsbe. A párt ellenzéke három tagot delegált, hasonlóképpen a Bécsben élő szociáldemokrata emigráns csoportok, míg *Garami Ernő* és *Buchinger Manó* frakciója kettőt. Az ugynevezett Világosság-kör a maga képviselőivel *Böhm*

Vilmost, Garbai Sándort és *Kunfi Zsigmondot* bizta meg.

A kiküldött bizottság délelőtt tizkor nyitotta meg első ülését, zárt ajtók mögött és a legnagyobb titokban. Elsősorban azt a kérdést vitatják meg, hogy a magyar szocialista pártvezetés bizonyos ellenzéki tagokat kizárt a pártkötelekből, ezzel kapcsolatban pedig megfogják beszélni azt a helyzetet, amely a magyar szociáldemokrata pártban a pártvezetés és *gróf Bethlen István* miniszterelnök között létrejött paktum nyilvánossághozozása után előállott.

Az előbbi kérdés azért kerül a bizottság elé, mert az Internacionálé végrehajtó bizottsága egyhangúlag elhatározta, hogy felszólítja a magyar pártvezetést, hogy addig egyetlen párttagot se zárjon ki, míg a kiküldött bizottság be nem fejezi munkáját. Ezzel szemben a magyar szocialista pártvezetés két ellenzéki hajlandóságú tagját, *Hajdu Henriket* és *Vági Istvánt* két nappal ezelőtt kiközösítette a párt kebeléből. Budapestben nem vettek figyelembe a nemzetközi végrehajtó bizottság intelmét és a pártvezetésnek ez a magatartása, ugyszintén a magyar miniszterelnökkel megkötött ismeretes paktum dolga lesz a mai tanácskozás tárgya.

Hétfő éjjel a tárgyalásokról úgy informálták a sajtót, hogy a döntőbizottság tagjai közt oly nagyok az ellentétek, hogy azokat aligha sikerül áthidalni s valószínű, hogy a tárgyalás döntés nélkül ér majd véget.

Helyszini szemle a Lederer-házaspár lakásán

A szakértői vélemény szerint Lederer agyonlőtte Kodelkát

Budapestről jelentik: Hétfőn délelőtt tartották meg a polgári és katonai hatóságok újabb helyszini szemléjüket a gyilkos Lederer-házaspár Tölgyfa-uccai lakásán. A helyszini szemle elsősorban azt volt hivatott kideríteni, hogy megjel-e a valószínűségnek Lederernek az a vallomása, amely szerint *Lederer Gusztávné* pisztollyal lötte löbe *Kodelka Ferencet*, mert a rendőrségen az a feltevése alakult ki, hogy *Ledererék* álmában fojtották meg a hentesmestert.

A helyszini szemle előtt óriási tömeg gyűlt össze a Tölgyfa-uccában. A hatósági kiküldöttek *dr. Bubits Jenő* vizsgálóbíró és *Ugrík Kálmán* százados hadbíró vezetésével elsősorban pontos tereprajzot vettek fel a lakásról, amelyben még minden ugyanúgy van, mint a gyilkosságot követő napon. A szelón elött, ahol *Kodelkával* végeztek, a padlón még most is látszik két tenyérvnyi vérfolt, a szoba sarkában pedig még ott áll *Ledererék* összeszáradt kis karácsonyfa.

A konyhában a hatósági közegek egy hatalmas husvágó bárdra akadtak, amelyet azonnal a bűnfelelőkhöz esatoltak. A jelenlevő *Minnich Károly* íróvérszékű orvosszakértő megvizsgálta a bárdot és megállapította, hogy feltétlenül ezzel a bárdal kellett a hulla széttranszírozását elvégezni, mert hiszen *Kodelkának* gerincoszlopát is feldarabolták.

Ezután a hivatalosan kirendelt fegyverszakértőket hallgatták ki. A katonai ügyészségről a bűnfelelők között elhozta *Lederer katonai pisztolyát* is, amelyvel

dererék lakásában. Ezen a házkutatáson felkutatnak minden levelet, könyvet és egyebet, ami a lakásban található, mert erős a feltevés, hogy *Ledererék* levelezései, könyvei között, vagy egyebütt találjanak olyan nyomokat, amelyek majd tökéletes világosságot vetnek a gyilkosságra és azokra az esetekre, amelyekkel most még csak feltételesen gyámsítják *Lederer* csendőri főhadnagyot és feleségét.

Titokzatos csecsemőhulla

Eltűnt a rendőrség elől

Titokzatos gyilkosság ügyében indított nyomozást a szubotica rendőrség *Matkovics István* szubotica földmives ugyanis megjelent a harmadik körű rendőrlaktanyán, ahol előadta, hogy a kórház mögötti füves téren egy négy-hat hónapos csecsemő hullája fekszik. A fején két helyen vérző seb tátong, amiből nyilvánvaló, hogy mielőtt elhelyezték a földre, megölték.

A harmadik körű rendőrségről nyomban értesítették a központi ügyeletes rendőrséget, ahonnan *Miodragovics* rendőrkapitány *Matkovics Istvánnal* együtt kiment a helyszínre. Onnan azonban legnagyobb meglepetésükre már eltűnt a kis hulla és csupán vérvonásokat talált a rendőri bizottság. Közben több asszony is jelentkezett, akik látták a csecsemő holitestét, azt azonban senki sem tudta megmondani, hogy ki vitte el.

A rendőrség a titokzatos csecsemő-gyilkosság ügyében széleskörű nyomozást indított.

A bolgár földmives-szövetség nem foglal állást az SHS. királyság ellen

Obov volt bolgár miniszter a moszkvai parasztnacionáléről

A bolgár földművelésszövetség külföldi szervezetének Prágában megjelenő lapja, a „Zemljodelsko Zname“ legutóbbi számában *Obov Alexander*, a Sztamboljiszki-kormány volt földművelésügyi minisztere feltűnést keltő cikket írt a moszkvai parasztnacionálé ellen. *Obov* közli azt az eddig ismeretlen tény, hogy a parasztnacionálé nevében *Dombalj* és *Garov* legutóbb felhívták a bolgár földművelésszövetséget, hogy tiltakozzék a jugoszláviai események miatt. Javasolta még a parasztnacionálé, hogy a menekült bolgár politikusok írjanak ilyen szellemű tanulmányokat az internacionálé kiadványai számára és, hogy kölcsönösen lássák el egymást agitációs anyaggal.

Az ajánlatot *Obov* meglepő provokációnak minősíti és nyomatékosan kijelenti, hogy a bolgár földművelésszövetség semmi közösséget sem ohajt a kommunizmussal. Hangsúlyozta még *Obov*, hogy a bolgár földművelésszövetség azon fáradozik, hogy a legszorosabb közeledést teremtsen meg Bulgária és az SHS. királyság között.

E. SZECSI PHILATELIA

bélyegkereskedés Subotica főpostánál
Legújabb arany Michel 1924-25. albumok minden navyságban raktáron. Bélyeggyűjtőknek választékot megkeresésre küldök. — Megvételre keresek használt jugoszláv bélyegeket.

Primo de Rivera kiméletlen harcot hirdet a spanyol ellenzék ellen

A diktátor bejelentette, hogy a direktorium nem szűnik meg

Madridból jelentik: *Primo de Rivera* tábornok egy politikai gyűlésen nagy beszédet mondott a helyzetről. Azon kezdte, hogy *négy okból állította föl a direktoriumot és ragadta magához a hatalmat: le kellett törnie a szeparatistákat, gátat kellett vetni a szindikalizmusnak, hogy így megjavíthassa a gazdasági helyzetet, a negyedik feladat pedig a marokkói kérdés. Eddigelé a négy cél közül egyet sem sikerült teljesen elérni, tehát még messze van az az idő, amikor elmondhatja, hogy a diktatúra beoszte hivatását. Ezentul is a legirgalmatlanabbul fog fellépni az ország egyes részein vakmerően jelentkező szeparatizmus ellen.*

— A társadalom felforgatóit könyörtelenül el fogja tiporni. A gazdasági helyzet — ugymond *Primo de Rivera* — annyiban javult, hogy sikerült a deficitet egy milliárdról 400 millió pezetára csökkenteni. Ha a marokkói kérdés elsimul, ami nem fog hosszú ideig tartani, akkor egészen elenyészik az államháztartás hiánya. Marokkóban a legnagyobb nehézség *Tanger*, ami a legutóbbi napokban is bebizonyít, amikor egy roham alkalmával egy spanyol repülőraj kénytelen volt nemzetközi területen leszállani és erre két hatalom nyomban tiltakozott.

— *Egyelőre függőben kell tartani a marokkói kérdés megoldását, de ne mondja senki, hogy Spanyolországot kudarc éri, mert a spanyol haderő meg fog felelni hivatásának. A közoktatás dolga sem közömbös a direktorium előtt. Hazafias szellemű egységes tankönyveket fog behozni és az oktatást a vallásos alapról hazafias alapra viszi át.*

Primo de Rivera tábornok végül kijelentette, hogy a diktatúrát, amelyet 1923-ban létesített, fenn fogja tartani és egyelőre nem tudja megmondani, hogy mikor érkezik el ismét a parlamentarizmus ideje.

Ellentétek

a noviszadi zsidó hitközségben

Ki lesz a hitközségi elnök?

A noviszadi zsidóság hetek óta izgalommal várta a vasárnapi hitközségi választásokat.

A választások, — amint már jelentettük, — meglepetéssel végződtek, mert a hitközségi párt, amely eddig uralmon volt és amelynek *Ernst Bernát* hitközségi elnök a vezére, a 43 képviselőtől tagrásból csak 21 helyet nyert el, míg a két ellenzéki párt, a *dr. Sattler Mátyás* listavezető nevével harcoló cionisták 18, a *Kohn Gyula* József nagykereskedő köré csoportosult disszidensek négy mandátumot, vagyis az *Ernst*-párt 21 mandátumával szemben az ellenzéknek 22 tagságot hely jutott.

Az eddigi képviselőtestületben az előző választási eredmény alapján az *Ernst*-pártnak 35 mandátuma volt, míg a cionisták közül csak nyolcan kerültek a képviselőtestületbe, de időközben a póttagok behívásával csoportjuk tizenkettőre szaporodott.

A vasárnapi választások teljes bizonytalanságot teremtettek. Egyik párt sem kapott többséget és így nyílt kérdés marad, miképp alakul meg az.

Az *Ernst*-párt és a *Kohn Gyula* József-párt között kompromisszumos tárgyalásokat kezdenek, melynek sikere esetén a koalíciós pártoknak 25 mandátuma volna a cionisták 18 mandátumával szemben.

Ernst Bernát még megválasztása esetére sem vállalná az elnökséget és pártja vele szolidáris, úgyhogy hacsak az értekezleten más megoldást nem ta-

lálnak, az egész *Ernst*-párt távolartja magát az előjárósági választásokban való részvételtől és semmiféle tisztséget nem vállal. Felmerült az a terv is, hogy új választásokat irjanak ki, mely tisztázza a zavaros helyzetet.

A cionisták táborában *dr. Kassovitz* Ármin orvost, a hitközségnek sok éven át volt érdemes elnökét emlegették, mint aki egyedül tudna benn békét és egyensúlyt teremteni. Hir szerint azonban *dr. Kassovitz* nem hajlandó az elnökséget vállalni.

A hitközség vasárnap választja meg az előjáróságot.

Guillotinnal kivégeztek

Nanciban egy kétszeres gyilkost

Szombaton reggel Nancyban kivégezték *Salvator*-t, aki négy évvel ezelőtt két barátját meggyilkolta. *Salvator*, aki előkelő családból származik és huszonöt éves volt, könnyelmű életet élt és amikor már kifogyott minden pénzforsrásból, kicsalta *Doladille* nevű barátját Páris bányaterületére, ahol fölbeltte és kirabolta. Barátja hulláját azután két szikla között helyezte el, amit felrobbantott, úgy hogy sikerült neki nyomtalanul eltüntetni a holttestet. Egy évvel később hasonló módon végzett *Jaques Roussel* nevű barátjával is, akitől 5400 frankot rabolt el. A nancy-i törvényszék a kétszeres gyilkosság miatt haláraitélte *Salvator*-t, aki szombaton hajnalban a legnagyobb nyugalommal ment a guillotin alá. Kivégzése előtt bucsulevelet írt barátjének *Marguerite Bossiean*-nak, majd a guillotina lépett és érces hangon mondotta a törvényszéki közegeknek, hogy siessenek, mert hideg van. Hat óra negyvenöt perckor feje a kosárba hullott.

Megölte

méregkeverő feleségét

Arzén ellen bicska

Kolozsvárról jelentik: A törvényszék hétfőn kezdte tárgyalni *Kun M. Márton* földbirtokos bűnperét. *Kun* ellen az ügyészség szándékos emberölés miatt emelt vádat, mert noviszadi születésű feleségét, *Czirják Katalint* hét késszúrással meggyilkolta.

A vádlott előadta kihallgatása alkalmával, hogy feleségét önvédelemből ölte meg. Tizennyolc évvel ezelőtt nősült meg és a házasságból négy gyermeke született. A felesége az utóbbi években elhidegült iránta s ettől az időtől fogva mindennapi volt közöttük a veszekedés. Az asszony mindenáron szabadulni akart tőle s hogy terve sikerüljön, a leggonoszabb lépéstől sem riadt vissza. Arzént kevert férje ételébe, úgyhogy őt nehéz görcsök közt rángatózva találták meg később. Szerencsére a méreg csak kisadagu volt s így egyheti ágybafekvés után felépült. Vallatára fogta az asszonyt, aki siránkozva bevallott mindent és megígérte, hogy többet nem fog ilyesmit cselekedni. 1922-ben azonban megismételte cselekedetét. Paszulyt főzött s abba tette bele a mérget. Az ember mitsem sejtve, megette a főzeléket, azonban különösképpen ettől is életben maradt, de teste úgy megdagadt, hogy ezután semmiféle munkát nem volt képes elvégezni. Jelentést nem tett a hatóságnál, mert sajnálta gyermekeit, hogy anya nélkül maradjanak. Így élt ezután rettegésben, de arra kényszerítette az asszonyt, hogy egy táliból egyék vele. Az asszony egy ízben megtagadta az együttélést, *Kun* erre tányérba tett egy keveset az ételből s kitétte a tornácba, hátha hozzányúl a szomszéd kutyája. A kutyát egy óra múlva megdöglőve találta az udvar egyik szegletében. Most már bizonyosan tudta, hogy a felesége el akarta pusztítani őt. Szemrehányást tett az asszonynak, aki hidegen válaszolt:

»Ez ellen nem tehetsz semmit, nekem el kell pusztulnod!«

*Kun*nak erre a válasza előtötte agyát a vér, kést ragadott s többször a feleségére döfte.

Az ügyben hétfőn hoztak ítéletet, mert egész nap a tanúkihallgatásokkal telt el.

Két szélhámos

kifosztott egy gájai gazdálkodót

Huszonötezer dinárt csaltak ki tőle

Vukaljevics György gájai (bánati) gazdálkodó rokonainak látogatására Szmederevon időzött. Szmederevon hajón Beogradba utazott, hogy onnan vasuton folytassa útját Gájára.

A hajón összeismerkedett egy fiatal emberrel, aki igen barátságosan meghívta *Vukaljevics*-ot, hogy menjen Zemunba.

Vukaljevics engedett a barátságos idegen rábeszélésének és hajón Zemunig mentek. Zemunban az ismeretlen fiatal embert egy másik ismeretlen ember szólította meg, akitől a zemuni ismeretlen utazgatót kért, hogyan lehetne Indijára jutni. Most már hárman indultak a vasut felé. A zemuni ismeretlen közben bőbeszédűen előadta, hogy apjával sok év előtt Amerikába vándorolt ki, ahol az apja nagy vagyronra tett szert és halálos ágyán megeskette a fiát, hogy az apa halála után indijára megy és ott hála fejében, mert az öreg dollármilliomos oda való 25.000 dollárt oszt szét arra érdemes, szegény, de jó emberek közt. Az ismeretlen a nagy vagyron igazolására elővette a pénztárcáját, mely tele volt dollárokkal és egy csomagot mutatott, amelyben a 25.000 dollár van. Az ismeretlen a két másik segítségét kérte, hogy ezek mutassák meg, kik az arra érdemes, jó emberek, akiknek a pénz juthatna. Ennek fejében mindegyikük 2500—2500 dollárt kap.

Vukaljevics és utitársa boldogan fogadták el az ajánlatot. A zemuni ismeretlen *Vukaljevics*-né egy vaspléh-kasszát látott, elkérte tőle és azt mondta, abba beleteszi a 25.000 dollárt és *Vukaljevics* is tegye oda a pénzét. *Vukaljevics* be is tette a kasszába a 25.000 dinár készpénzt, mire a csaló azt ügyesen egy másik csomaggal cserélte fel és a kasszát lezárta. A kasszát *Vukaljevics*-nak adta, míg a kulcsot a hátsó helyen ismeretlen kapta.

Indián a két csaló eltűnt. *Vukaljevics* boldogan vitte haza a kasszát, de nővére bizalmatlanul és gyanakodva fogadta a mesét. Feltörték a kasszát és abban csak ajszempapros volt.

Véget ért

a szentai telepítés

Nyolczáz telepes-család kapott földet és házhelyet

Szentáról jelentik: Körülbelül nyolczáz telepes érkezett eddig családostul Szentára Hercegovinából, Likából és Montenegróból. Százhetvenhárom telepes család már régebben kapott házhelyet a város területéből, százhetvenhárom telepes család pedig e napokban kapott a várostól négyszáz-négyszáz-négyszögöl telket házhelyek céljára. Az építést tavasszal kezdik meg és nyáron már készen lesznek a házak. Négyszázötvenhét család ez év folyamán kapja meg a házhelyeket.

A telepítési akció már véget is ért Szentán, minthogy az igénybe vehető földeket mind kiosztották. *Krizmann Hinkó* agrárreform-miniszter e napokban kijelentette egy nála járt küldöttségnek, hogy több földet nem lehet már kiosztani Szentai földjeiből. A miniszter úgy nyilatkozott, hogy az agrárreformbizottság el fogja venni a már kiosztott földet azoktól, akik azt az év folyamán nem veszik birtokukba és nem saját maguk művelik meg.

Rendőri felügyelet alá helyezték

a magyar legitimistákat?

Szombathelyről jelentik: *Lingauer Albin* volt képviselő lapja, a *Vasvármegye*, amely rendszerint jól van informálva a legitimisták ügyeiről, azzal kapcsolatban, hogy egyes bécsi lapok gróf *Sigra*y Antal, gróf *Czirák*y József és *Mária Terézia* főhercegnő bécsi tartózkodásából készülő legitimista puccsra következtettek, — legutóbbi számában többek között ezeket írja:

»A magunk részéről végtelenül különösnek találjuk, hogy az osztrák szocialisták rémhíreit és meséit a magyar hatóságok nagyon is komolyan vették. Ezt talán mi sem bizonyítja inkább, mint az, hogy a szombathelyi püspök-várat (gróf *Mikes* püspök rezidenciáját), valamint a vasi és soproni főúri kastélyokat a rendőrség erős megligyelés alatt tartotta, de szemmel tartották a legitimista politikások minden lépését is! Ezen a téren annyira mentek, hogy maga *Nádossy* országos főkapitány adta ki az utasításokat.«

E közleményre *dr. Ferenczy Tibor* szombathelyi kerületi főkapitány nyilatkozattal felelt, amelyben elismeri, hogy »ha ezek a hírek a valóságnak megfelelőek, a hatóság akkor sem ismerné be azok valóságát és így a hivatalos cáfolat azok előtt, akik hajlandók ezeket a híreket elhinni, tulságos sullyal bírn nem fog« — mégis kötelességének tartja a cáfolat kiadását.

Megpofozott

képviselőjelölt

Ha a szolgabíró erélyes

Szentáról jelentik: A független demokrata-párt szentai pártgyűlésén a gyála földműves-párt több tagja is megjelent s elment az ellenpárt gyűlésére *Koletin Velimir*, a földműves-párt járási jelöltje is.

A földműves-pártiak a gyűlésen állandó közbeszólásokkal igyekeztek zavarni a szónokokat. A közbeszólásokkal *Koletin Velimir* földműves-párti jelölt sem fukarkodott a gyűlés alatt. Ez annyira indulatba hozta a rend fentartására kiküldött *Tyoszt*y szolgabíró, hogy ott a gyűlésteremben arculütötte *Koletin*-t s elrendelte, hogy tartóztassák le.

Mikor a gyűlés véget ért, a letartóztatott *Koletin* két fivére kérlelni kezdte a főszolgabíró, hogy engedje testvéreiket szabadon. A könyörgés később olyan agresszívvé vált, hogy a szolgabíró az egyik szabadlábon levő *Koletin*-t is arculütötte.

Minthogy a két elcsattant pofon következtében a községbeli szerbek hangulata fenyegetővé vált, a szolgabíró sürgősen szabad ábra helyeztette *Koletin*-t. Erre a gyálik kedélye megnyugodott.

ZENEBARÁTOK FIGYELMÉBE!

Havonta megjelenő zeneértésítőt küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

Havonta megjelenő zeneértésítőt küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

Havonta megjelenő zeneértésítőt küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

HIREK

HOL AZ OLLÓ?

— De hogy van az, hogy te cheez is értesz?

— És új ismerősöm elmosolyodik, csendesen, minden keserűség nélkül.

— Hát te azt hiszed, én mindig borkereskedő voltam? Orvosi diplomám van nekem, kedves barátom.

Vagy egy másik.

— Szóval, doktor ur... ugy-e, nem lesz semmi baj?

— Mondom, hogy két hét múlva emlékeznél se fog rá. Magam is keresztülmentem ezen a betegségen. Pedig nekem nagyon kényelmetlen volt akkoriban, nem tudtam bejárni az üzletbe.

— Miféle üzletbe?

— Hát kérem, valamikor nekem nagyvágó-üzemem volt. Csak mikor a románok elvették, azután iratkoztam be az egyetemre.

— És a harmadik.

— Nézze barátom, ezt a két csomagot ide viszi, a Dembinszky uccába, ezzel a hárommal felmegy a Várba, ezt leteszi a ház mesternél, ahol voltunk. Irja fel, hogy el ne felejtse, vagy felírjam én?

— Igenis, nagyságos ur, már írom.

— Mi az, maga gyorsírással ír? És még hozzá vitával?

— Parlamenti gyorsíró voltam én, nagyságos ur.

— És így tovább.

Akárkivel beszélés, ismerkedés meg, kerülsz össze, ha legalább harmincéves az illető, kiderül, hogy egészen más valamit csinál, mint amire készült, ami a mestersége, ipara, hivatása, művészte volt. Üzlete volt neki, virágzó vállalat, három generáció művelte nagygyá, mielőtt rámaradt. — hivatala volt, oklevele volt, botlaja volt, méltóságos volt, rangja volt, — ambíciója volt és eredménye volt annak, amit tanult, amibe fáradozott. — tíz évig, tizenöt évig tanulta, míg szakember, tekintély, művész lett benne. Egy élet kevésnek látszott, hogy felhasználja mindazt, amit tudásban, gyakorlatban, hozzáértésben összegyűjtött, hogy a maga mesterségében megállja a sarat, felvegye a versenyt, hogy nagygyá tegye a kis kört, betöltve dícsőre. — és egy nap elvitté tőle az egészséget, máshova dobta őt, újrakezdeni, új földben, idegen arcok között. És új lélekre, új idegekre, új jellemre kellett szert tennie, ha elmaradni, elzúlni nem akart, — hozzá kellett szoknia ahhoz az »amerikai tempóhoz«, amit hámulva dícsér a mafia európai s aminek lényege végeredményben mégis csak abban az élelmességen, de esetleg enyhe szélhámoságnak is nevezhető módorban rejlik, amire csak szükség kényszeríthet s ami abból áll, hogy hozzáértőnek tüntessen föl magam olyan mesterségben, amiben laikus vagyok. De azért ha azt halljuk, hogy a derék fűszerkereskedő megvette a színházat és Reinhardt nyomán átalakította futurista darabok előadására, hogy a volt polgármester és főkapitány és politikus remek kozmetikai szanatóriumot állított fel és világraszóló filmvállalat igazgatója lett Csikágóban és boxbajnok Londonban, hogy az emigrált hírneves bakterológus és az építész Szövetségének volt elnöke és a tábornok, aki ama történelmi nevezetességű ütközetet megnyerte, most cipőgyáros Brüsszelben és élő reklám Bécsben és harangöntő Milanóban, akkor jóízűen csettintünk és csámesogunk és hunyorítunk hozzá és dicsekedve villan föl a szemünk, hogy no lám, fejlődünk, történik valami éleveség, élet, haladás, amit akarsz, — mégis csak tanulunk már attól a fránya Amerikától, nem bírnak kibetett kézzel, építünk, dolgozunk, akarunk valamit, kezdjük pedzeni a vajdai gyakorlatiasságot, barátom!

Látod, barátom, az ilyen ember imponál nekem, barátom, aki nem esik kétségbe, barátom, hanem újakezd az

életet, — ez az egészséges jóvő zenéje, barátom!

— És senki nem vessz észre, hogy dehogyan is Amerika és dehogyan haladás és fejlődés és egészség, barátom. Aból, hogy mindenki mást csinál, mint amire értett, amire született, amibe beletanult, nagyon könnyelmű optimizmus egy szebb jóvőre — sokkal észszerűbb belátás egy rettenetes és kétségbeesítő multra következtetni. A szörnyű közelmultra, a földrengésre, mely szertedobálta a békés tűzhegyeket, összeszemeztette a régi, kipróbált falakat, az előket eltemette, a holtakat kivette sírjaikból. S a romok fölé tákolt barakvárost, szükséglakásokat, bármily cifra papírral borítják falait, ostobaság Új Városnak tartani, — az Új Város soká ezután épülhet csak fel, ha felépül, ha majd a romon s a romok fölé épült kunyhók is elűnnek. Lehet, hogy »Európa szebb lesz, mint volt«, — erősebb és nagyobb, de ami itt történik most, nem építés még, legfeljebb — s még ez a legjobb eset — a romok eltakarítása. Mert a romok közt játszik most »hol az olló?«-játékot a század elhagyott mostohagyermeké — fősze-vissza szaladgál s a kényszerűség adott felére a legközelebbi fához ugrik, akárkihez, hogy ki ne maradjon — s kezdődik uira, elől-ről »hol az olló?« — s egyre kétségbeesettebben, fulladóbb torókkal kiáltja a jelszót a legügyetlenebbül tülekedő játékos, aki mindig fa nélkül marad, hogy legyen valaki, aki kiabál — a kimaradt játékos, a költő.

Karinthy Frigyes.

*

— **Folytatódna a jugoszláv-magyar tárgyalások.** Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a jugoszláv-magyar tárgyalásokra kiküldött magyar szakelőadók szombaton újabb instrukciók kikérése céljából visszaérkeztek Budapestre. A delegáció tagjai kedden visszatanznak Beogradba, ahol január 29-én folytatják a gazdasági tárgyalásokat.

— **Az 1905. évfolyambeli sorozása.** Szentáról jelentik: Hétfőn érkezett a katonai ügyosztályhoz a hadügyminisztérium rendelete az 1905. évfolyambeli sorozásáról. A szentai katonai ügyosztály felhívja a sorozásra kötelezetteket, hogy február 1-től kezdve jelentkezzenek a szükséges adatok beszolgáltatása végett.

— **Belacrka új rendőrkapitánya.** Beeskerekről jelentik: Belacrka új rendőrkapitányává Tomics Radován volt csettintei járási főnököt nevezték ki.

— **Szent Száva ünnepe.** A görög-keleti egyház kedden tartja meg Szent Száva ünnepeit. Az ünnep miatt az állami és a városi hivatalokban teljes munkaszünet lesz. Az üzletek azonban egész napon át nyitva tarthatók.

— **Rekonstruálják a cseh kormányt.** Prágából jelentik: A minisztertanács vasárnap a kormány új alakításával foglalkozott és elhatározta, hogy az ideiglenesen betöltött közoktatási és postaügyi tárcát végleg betöltik. Habermann népjóléti és Pecska pénzügyminiszter, akit már régóta alkalmatlannak tartanak erre a szerepre, tárcát cserélnek. Svehla miniszterelnök, akinek súlyos szív-baja van, a Délvidékre utazik és távollétében Ciberny miniszter fogja helyettesíteni.

— **Párisban emelik a lapok árát.** Párisból jelentik, hogy február elsejétől fogva a hírlapok árát példányonként 15 centime-ről 20 centime-ra emelik.

— **Toborzásért letartóztatott kertes.** Novakanizsáról jelentik: Petrov Dragutin Davidovics-párti kertes Novakanizsán toborzott, hogy védőrséget alakítsa a Szerb ellen. A rendőrség letartóztatta és átadta a kikindai ügyészségnek.

— **Nem lesz jugoszláv-magyar kereskedelmi kamara Suboticán.** Legutóbb több jugoszláv lapban az a hír látott napvilágot, hogy Suboticán és Noviszadon jugoszláv-magyar kereskedelmi kamara alakul. A zagrebi kereskedelmi- és iparkamara részéről most cáfolják ezt a hírt és kijelentik, hogy az teljesen alaptalan.

— **Roboz Bélát a toloncházba szállították.** Budapestről jelentik: A törvényszék — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — a négy évre elítélt Roboz Bélát súlyos tudóbajára való tekintettel az ítélet jogerőre emelkedéséig szabadlábra helyezte. A rendőrség azonban még szombaton délután őrizetbe vette Roboz Bélát, azzal az indokolással, hogy két év előtti letartóztatásakor azt az utasítást kapta, hogy Roboz ellen szabadlábrahelyezése esetén meg kell indítani az internálási eljárást. Ezen az alapon Roboz Bélát a toloncházba szállították. Roboz Béla védője előbb az igazságügyminiszternél, majd hétfőn a belügyminiszternél intervéniált védenne szabadlábra helyezése érdekében arra való hivatkozással, hogy a törvényszék épp súlyos tudóbajára való tekintettel helyezte Roboz Bélát szabadlábra.

— **Szerdán tárgyalják újból Androlics Danica kémkedési ügyét.** Beogradból jelentik: *Androlics Danica* felújított kémkedési perében a beogradi bíróság január 28-ikára szerdára tüzte ki a fő-tárgyalást. A fővádlottán kívül *Mitkovics egyetemi hallgató, Abdagics Szulejman* hirdetési ügyzők és *Filipovics Miran* a szókében lévő *Krusnjak kapitány* menvasszonya vannak őrizetben. *Krusnjak kapitány* ellen körözlevelet bocsátottak ki.

— **A noviszadi sakk-klub tisztújító közgyűlése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi sakk-klub vasárnap este tartotta *Bite-kávéház* klubhelyiségében tisztújító közgyűlést, amelyen a többek közt az új tisztikart is megválasztották. Megválasztották elnökké: *Rajkovics János*, első alelnökké: *Róth Sándort*, második alelnökké: *Kramer Gyulát*, titkárrá: *Ogyanovics Zsárkót*, pénztárnokká: *Struhala Mihályt*, helyettesévé: *Bizam Lászlót*, ellenőrké: *Arabovszki Ivánt* és *Perakovics Sándort*, háznagygyá és könyvtárossá: *Zsivanovics Mitát*, ügyésszé: *dr. Ilcs Radivojt*, választmányi tagokká: *Markovics Mitát, Rosenberget Sándort, Gribusin Istvánt, Mesterovics Boskót, Boshovics Lászlót* és *Mikó Lászlót*. A közgyűlés elhatározta, hogy Noviszad sakkbajnokságáért február hó folyamán a klub elsőosztályu játékosai számára sakkmérkőzést ír ki. A közgyűlés a klub disztagjává megválasztotta *Kosztics Borivojt*, a jugoszláv nagymestert, aki ezidőszent afrikai sakkturnén van. A klubnak *Kosztics* a második disztagja, mert két évvel ezelőtt Maróczyt, a magyar nagymestert választotta a klub első disztagjává.

— **A német vendéglősöktől elvonják az italmérési engedélyeket.** A vajdasági vendéglősök szövetségének elnöke *Katanecovics* vasárnap folkereste *Alexejevics Mita* főispánt, akinél panaszt tett, hogy főszolgabírók és jegyzők egyes bánáti községekben mindegyik nélkül megvonták az italmérési engedélyt a német nemzetiségű vendéglősöktől. A főispán megígérte, hogy a vizsgálatot meg fogja indítani.

— **Einstein Jeruzsálembe utazik.** Berlinből jelentik: *Einstein* professzor az új egyetem megnyitónapjára április 1-jére Jeruzsálembe utazik.

— **A felrobbant bomba megölt egy gyereket.** *Vukovics Pál* tizenhárom éves fia, aki Német Sándor mérgező gazdálkodónál volt szolgálatban, hétfőn délután a mérgező vasútállomás közelében egy bombát talált. A bombát baltával akarta szétörni, mire felrobbant és a szerterepülő szilánkok halálos sebet ejtettek rajta. Sérüléseibe néhány órai szenvedés után belehalt.

— **Amerikai csillagászok a Zepellin-ről ígyleték a napfogyatkozást.** Newyorkból jelentik: Newyorkban és az Egyesült Államok keleti részén a napfogyatkozás nagyon jól volt látható. A maximum pillanatában a sötétedés csaknem teljes volt. Azok a csillagászok, akik a Los Angeles-légihajó földézetén 1000 méter magasságban voltak, drótnélküli készülék segítségével érintkeztek a földön levőkkel.

— **Nyugdíjazás visszaható erővel.** Megírtuk, hogy a munkásbiztosító hivatal országos központja elrendelte *Székeley Ernő*, a beeskereki munkásbiztosító hivatal főszámtanácsosának nyugdíjazását. A nyugdíjazás nemcsak azért érdekes, mert az utolsó magyar nemzetiségi tisztviselőt távolítja el a szociális intézmény tisztviselői státuszából, hanem egy más körülmény is érdekessé teszi. Ez az első nyugdíjazás, amelynek visszaható ereje van. Az országos pántár január 8-ikán kelt ukáza elrendeli, hogy *Székeley* 1924. október 1-től kezdve nyugdíjazandó s hogy az azóta felvett fizetéseit a nyugdíjból le kell vonni.

— **Veszedeelmes tolvajt fogott el a noviszadi rendőrség.** Noviszadról jelentik: *Medzger Fanni* magánzó feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásából nagyértékű fehérnemű tűnt el. A nyomozást vezető *Malendzics* rendőrkapitány megállapította, hogy a fehérnemű eltűnése napján *Helfer Richárd* csavargó járt *Medzger Fanni* lakásán. *Helfert* elfogták és a rendőrségen beismerte, hogy az utóbbi idők összes nagyobb lopásait ő követte el *Wall Viktor* társaságában. A rendőrség most össze fogja állítani *Helfer* bűnlajstromát.

— **Műkedvelő előadás Szentán.** A szentai iparosok műkedvelő gárdája vasárnap előadta *Gárdonyi Fehér Anna* című színjátékát. A jól sikerült előadás szereplői közül kiűntek: *Fátyol Gergely, Wagner Böske, Halász Sándor, Kovács Mariska, Kajári Mariska, Mészáros Rózsika, Markovics Mariska, Klonka János* és *Gonda Antal*. Előadás után tánemulatság volt. Az előadás jóvedelmét az elaggott iparosok segélyezésére fordítják.

— **Krusevlja község villanyvilágítást kapott.** A napokban helyezték üzembe *Krusevlja község villanytelepét*. A község villanyvilágításának létrehozásában nagy érdeme van *Pestolics Zákó* jegyzőnek és *Peller József* községi bírónak.

— **Nem gyilkosság, hanem halálos szerencsétlenség.** Néhány nappal ezelőtt — mint a *Bácsmegyei Napló* közölte — feljelentés érkezett a beeskereki ügyészséghez, hogy *Mega György* beeskereki fuvarost, akit cséplőgép vontatása közben halálos szerencsétlenség ért, *gyilkosság áldozata*. A feljelentő, *Mega György* anyja, ugyanis azt állítja, hogy fiát kocsis társai verték agyon. Az ügyészség elrendelte a nyomozást, amely most befejeződött. A rendőrség több tanu kihallgatása után megállapította, hogy *Mega György* vigyázatlanságának esett áldozatául.

— **A beeskereki Sokol-egyesület új vezetősége.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki Sokol-egyesület tisztújító közgyűlést tartott, amelyen az egyesület elnökéül *Sztanovics Milost*, alelnökéül *Beslity Nikolát*, a kulturszakosztály vezetőjeül pedig *dr. Matics Misát* választották meg.

— **Véres verekedés egy noviszadi vendéglőben.** Noviszadról jelentik: Vasárnap délután négy órakor a vasut melletti Szolun-vendéglőben öt fiatal ember mulatott. Közben a poharakat csapkodták, ugyhogy az egyik pohár egy szomszédos asztalnál ülő vendéghez repült. *Böszörményi Cergely* kocsmáros és felesége békítőleg lépett közbe, mire a garázdalkodó társaság egyik tagja, *Steininger Iván* kést rántott és azt a kocsmáros vállába szurta. *Böszörményit* súlyos sérülésével a kórházba szállították, *Steininger* pedig a rendőrség letartóztatta.

— **A Matica ünnepe Miletics Szvetozár születésének századik évfordulóján.** Noviszadról jelentik: A Matica Srpska kedden, Szent Száva napján délután négy órakor dr. *Miletics Szvetozár* születésének századik évfordulója alkalmából akadémiát rendez. Az ülésen dr. *Miletics Fedor*, a szuboticei jogi fakultás docense tart előadást.

— **Meghiúsult kísérlet a szuboticei fakereskedők tömörítésére.** A szuboticei fakereskedők részéről a legutóbbi napokban mozgalom indult meg a kereskedők tömörítése érdekében. E célból vasárnapra értekezletre hívták össze a fakereskedőket a Lloydban. Az értekezleten huszonhat fakereskedő jelent meg, azonban a tanácskozás folyamán a fakereskedők között olyan ellentétek merültek fel, hogy az értekezlet eredmény nélkül oszlott szét és a tömörítésre irányuló kísérlet így megghiúsult.

— **Kitüntetés.** Noviszadról jelentik: A király dr. *Nenadovics János*-nak, a noviszadi közkórház főorvosának a Fehér Sasrend 3. osztályát adományozta.

— **Az ex-főhercegnek sincs pénze** Lipót Szalvátor főherceg volt tüzérségi főparancsnok, a leggazdagabb Habsburgok egyike az összeomlás után családjával együtt Spanyolországba költözött. Fia, a fiatal Lipót főherceg azonban letette a hűség esküt a köztársaságnak és így továbbra is Bécsben maradhatott, a höl azóta mint *kereskedő* működik. Az elmúlt év szeptember 4-én este hét órakor egy uccakereszteszénél vigyázatlansága folytán földre döntötte a *Neue Freie Presse* egyik szolgáját. A szolgának nem történt baja, a rendőr azonban felírta a főherceget, akit most a büntetőbírószék felelősségre vont gyors hajtás miatt s el is ítélte 100.000 korona pénzbüntetésre. Az ítélet kihirdetése után a főherceg 14 nappal haladékos kért a bírság megfizetésére és hivatalozott a súlyos viszonyokra, amelyek ma családos emberek megélhetését nagy mértékben megnehezítik. A bíróság megadta a 14 napi haladékos.

— **Állami pénzverde létesül Budapesten.** Budapestről jelentik: Budapest állami pénzverde létesül, amely a tavasszal már megkezdheti működését.

— **Egy orvos ötmérföldes utja betegéhez az Erie-tó vékony jegén át.** Egy amerikai újságban olvassuk, hogy hősies módon teljesítette orvosi kötelességét a put-in-bayi kórház főorvosa, dr. *Riley*, akit Catawba Islandba hívtak, hogy gyorsan segítsen ott a helység egyetlen orvosán, a súlyosan megbetegedett dr. *Sowashon*-ra. Két levélhordó ment érte és ők kísérték el azután Catawba az Erie-tó jegén keresztül. Az ötmérföldes uton minden pillanatban el lehettek készülve arra, hogy a vékony jégréteg beszakad alattuk. Éjfélől hajnali két óráig gyalogoltak, amíg végre megérkeztek a beteghez. Dr. *Riley* teljesen ki volt merülve, de nagy lelkierejével legyőzte gyöngeségét és gyors operációval megmentette beteg orvostársát életét.

— **Elfogták a novakanizsai posta tolvaját.** Megirtuk, hogy a novakanizsai postán rendszeresen fosztogatták a pénzesleveleket. Többek között a dr. *Bodinar Mihály* által Zagrebba küldött pénzeslevélből 10.000 dinárt loptak ki és a bírósághoz küldött aktákról a bélyegeket leszedték. Mint Novakanizsáról jelentik, a rendőrségnek sikerült a tettest elfogni *Malesevic Sztévo* postai segédmunkás személyében.

— **Az alacsony vízállás miatt a Dunán beszüntették a hajózáratokat.** A folyamvízmérségekhez érkező jelentések szerint Bogojevó és Apatin között a Dunán erős jégzárlás indult meg. A Duna vízállása az egész vonalon rendkívül alacsony, úgyhogy a hajózási szindikátus az alacsony vízállás miatt hétfőtől kezdve a hajózáratokat beszüntette.

— **Lemondott a vajdasági nyugdíjas szövetség elnöke.** Szabó György a vajdasági nyugdíjas szövetség elnöke lemondott tisztségéről. A szövetség legközelebbi közgyűlésén fogják megválasztani az új elnököt.

— **A rózsabál.** A szuboticei Szeretet Nőegylet január 31-iki bálját az emelki a táncmulatságok közül, hogy a rendezőség a nőegylet ötven évvel ezelőtt tartott legelső bálját hívja újra életre. Akkor is rózsabált rendezett az egyesület s most meg fogják ismételni a félszázad előtti ünnepeket, a rózsakirálynő választást is. A bál iránt, melynek fővédelmét az egyesület tüdőbeteg gondozójának fentartására fordítják, rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg.

— **A kolozsvári magyar színház Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A kolozsvári magyar színház együttese háromnapos vendégszereplésre Bukarestbe érkezett. A magyar társulat bukaresti vendégszereplését *Jorga Miklós* kezdeményezte és valósította meg. Az első előadás vasárnap este volt. A vendégszereplés során színre került *Móricz Zsigmond* „Tanító ur” című egyfelvonásosa, *Jorga* „Apáról fiura” című drámája, majd *Caragiale* színműve, a „Fogat fogért, szemet szemért”. *Molière* „Tartuffe”-ja, az utolsó estén pedig *Lengyel Menyhért* „Antónia”-ja.

— **Megörült a pécsi négyszeres házasságszedelgő.** Pécsről jelentik: Az államrendőrség pécsi kapitánysága négyszeres házasságszedelgés miatt őrizetbe vette *Otta Jenőt*. A kihallgatás közben *Otta* őrjöngeni, majd dühöngeni kezdett, úgyhogy több embernek kellett lefognia. Beszállították az egyetem ideg- és elmekórtani intézetébe.

— **Könyvujdonságok.** *Karinthy Frigyes*: „*Harun Al Rasid*”, *Földi Mihály*: „*Hamupipőke királykisasszony*”, *Arctobusev*: „*Glaifira asszony szeretője*”, *Wilde*: „*Toll, irón, méreg*”, *Wilde*: „*Tanulmányok*”, *Mereshkovszki*: „*Téli szivárvány*”, *Mereshkovszki*: „*Kelet titkai*”, *Jack London*: „*Magas északon*” és egyéb könyvujdonságok kaphatók a szuboticei Mamuzsics-téle könyvkereskedésben.

— **Zita exkirályné csak könyv alakban látta Werkmann titkár följegyzéseit.** Münchenből jelentik: A *Bairischer Kurier* levelet kapott báró *Werkmann*-tól, Károly exkirály utolsó magán-titkáráról. *Werkmann* a levélben kijelenti, hogy „*Aus Kaiser Karls Nachlass*” című könyvének tartalmát és forrásait az utolsó betűig fentartja. Arra a híresztelésre, hogy a könyv megírását és kiadását Zita exkirályné jóváhagyta és autorizálta, *Werkmann* báró kijelenti, hogy Zita exkirályné csak a kész könyvet látta és kiadását akkor „kegyesen méltányolta”.

— **Halálozás.** Kolozsvárról jelentik: E hó 25-én meghalt Kolozsvárott báró *Wesselényi Ferencné*, született *Rédey Stefánia* grófnő. Az elhunyt grófnő közeli rokonságban állott *Mária román királynéval*.

— **Körvadászat Szentán.** A szentai vadásztársaság nagy körvadászatot rendezett, amelyen kétszáz nyulat ejtettek zsákmányul. A vadászat után fényes bankettet rendeztek, amelyen a beográdi amerikai konzul és alkonzul, továbbá a lengyel és osztrák követ is résztvettek. Bankett után reggelig tartó tánc volt.

— **Betörés a háztetőn keresztül.** Beeskerekéről jelentik: *Todorov Gyura* vendéglős házában hétfőre virradó éjjel betörők jártak. Az ismeretlen tettesek úgy jutottak be a házba, hogy kibontották a háztető cserepeit, a padláson pedig a mennyezet egyrészt. Innen egy kamrába jutottak, ahol azonban csak egy régi órát és más értéktelen limlomot találtak. A vakmerő és fáradságos vállalkozás tehát nem járt sok eredménnyel. A rendőrség keresi a betörőket.

— **Elfogták Szubotícán egy noviszadi tolvajt, aki asszonyt is lopott.** *Hajek Fülöp* noviszadi cukrász két hét előtt feljelentést tett fia *Hajek Lajos* cukrász ellen, aki tőle 4000 dinár értékű ruha- s ékszerneműt lopott. Ugyan ezen a napon *Mayer János* zenész is feljelentette *Hajeket*, hogy tőle egy fuvalót lopott 3000 dinár értékben. Erkezett egy harmadik feljelentés is *Hajek* ellen *Kovács István* noviszadi festő részéről, aki feljelentésében előadta hogy a tolvaj cukrász a lopott dolgokat pénzzé tette és feleségét megszöktette. A tolvaj cukrászt és az asszonyt a szuboticei rendőrség elfogta és átszállította Noviszadra.

— **Eljegyzés.** Heib Elza urleányt Novi-Vrhaszról eljegyezte *Jedlicska Gyula* gyáros, Kula. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Molière-bemutató a noviszadi Nemzeti Színházban.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Nemzeti Színház nagy előkészületeket tesz *Molière Urhatnám polgár* című vígjátékának bemutatására. A darabot *Verescsagin*, a színház főrendezője rendezti, aki *Molière* születésének háromszáz éves évfordulója alkalmából Zagrebban is megrendezte a pompás vígjátékot.

— **Martonoson befejezték az adókövetéseket.** Szentáról jelentik: *Markovics Milán* pénzügyigazgató és *Begovics Jován* adókövetőbizottsági jegyző befejezték Martonoson az adókövetéseket. A jövő héten Horgoson kezdik meg a hadinyereség- és vagyonadók követését.

— **Hercegből nagyiparos.** Londonból jelentik: Anglia legnagyobb templomában, a *Brompton Oratoryban*, a napokban tartotta meg *Lichtenstein Ferdinánd* herceg esküvőjét *Miss Shelagg Brunner*-rel. Az esküvő olyan nagyszabású társaság-beli esemény volt, aminőt London már évek óta nem látott. A City legnevezetesebb szereplői jelentek meg a templomban s rajtuk kívül az osztrák arisztokrácia képviselői is. A híres londoni *Carlton*-szállodát az esküvőn résztvevő nyolcszáz vendég majdnem teljesen megtöltötte. A szertartás után a nászmenet a *Claridge* hotelbe vonult, ahol nyolcszáz terítékes diszebed várta őket. A nagyszabású ünnepek tízezer font sterlingbe, tehát több, mint három és félmillió koronába kerültek. Az üdvözlő táviratok tömegében külön megemlést érdemel a pápa, valamint *Hainisch* osztrák szövetségi elnök gratulációja. Az angol király is élénken érdeklődik a fiatal főúrral, aki most apósa, *Rosco Brunner*, a híres nagyiparos vállalatába lép be.

— **Adományok a szuboticei gyermek-konyha javára.** A *Pater Vazul* vezetése alatt álló gyermek-konyha részére legutóbb a következő adományok érkeztek: *Subotica* várostól négy öl tüzelőfa. A „*Typograph*” SC 1925. január 11-én rendezett jótékonycéli előadásából 2713 dinár. Özv. *Hartmann Rafaelné* királyi kiska Félixtől havonta 100 kg CM C kitüntetésre alkalmából 500 dinár és egy kocsis élelmiszer. *Mikuska Félixtől* 100 kg. nullás-liszt. *Vermes Károlytól* egy zsák liszt, két zsák krumplic, egy zsák bab, 50 kg. nullás-liszt. — A következő hontesztet december elsejétől kezdve hetenként kétszer egy negyed kiló húst adnak: *Csalkás Testvérek*, *Dušan Ognjanov*, *Benesik Rozália*, *Pere Vuikovics*, *Faragó Béla*, *Vujkovic N.*, *Kuthy Jenő*, *Korhocz Gyula*, *Kuluncsics András*, *Sudarevics Péter*, *Zódi Pál*, özv. *Limperger Mihályné*, özv. *Januskó Pálné*, *Tikviczky Félix*, *Mitó Jurics*, *Takács Elek*, *Jurics Mátyás*, *Vojnic P. Antal*, *Lizák Antal*, *Galambos Vince*, *Lizák Antalné*, *Bukovics N.*, *Kopunovics Ivan*, *Bartus Vilmos*, *Bosnyák Antal*, *Lizák József*, *Ivan Bulovics*, *Josip Pavlovics*, *Molnár Antal*, *Csik Pál*, *Szedák Iván*, *Sime Skenderovics*, *Erdély Antal*, *Stipan Gabrić*, *Franjo Janusko*, *Vörös András*, *Alexander Karakašević*, *Pera*

Rogić, *Molnár-Megyeri N.*, *Sime Evetovics*, *Stipan Katona*, *Bolta Juric*, *Jašo Lucić*, *Bleska Evetovics*, *Iván Laskocki*, *Kiss Lajosné* 1000 dinár, *Mamuzic Lázárné* a megboldogult férje emlékére december 16-án egy napi teljes ellátást főzéssel, *Vojnic Máténé* szül. *Paracetics Anna*, a megboldogult fia elhalálozása évfordulóján (január 20) egy napi teljes ellátás főzéssel, *Kuluncsich Dánielné* egy napi teljes ellátás főzéssel, *Merzveiler Antalné* egy napi teljes ellátás főzéssel, *Kain Lajos* négyszeri zongorahasználat a konyha számára rendezett ünnepélyek alkalmával és ingyenes szállítás. *Landau Juliska* táncosnő díjtalan tanítása. *Mittler fodrász* a gyermekek szüneti díftése. *Maurer Antal* és *Zódi András* szűrszabók a szűrök ingyenes kikölcsönzése a Pásztorjátékhöz. *Szent Antal*-nyomda 200 db program díjtalan könyvműve. „*Szív Ujság*” szerkesztőségétől 250 dinár. *Etwasa Beröf*-terétől 100 dinár. *Horváth Teréz* 1 kg. szalancukor karácsonyra. *Kiss Róza* gyűjtése: két pár cipő, egy kabát, két pár harisnya. *Fejes Károly* 20 kg. nullás-liszt. *Kazinczy N.* 15 dinár. *N. Ádám* 10 dinár. *K. I.* 44 dinár. *N. N.* egy zsák krumplic, egy liter bab, hat kg. lelvár. *E. B.* 50 dinár. *Dr. Ney Lászlóné* havonta 100 dinár. *Lukatics Ernő* 100 kg. bab. *Ivics János* 100 kg. öltözet fiuruha, egy köpönyeg, két pár alsó fiuruha, özv. *Kiss Józsefné* (VIII. kör) 38 db. tojás, egy zsák krumplic, 10 kg. nullás-liszt, 2 kg. zsir, 2 kg. mák. *Kiss Erzsébet* 100 kg. zsir, két liter bab. *dr. Lipozenesich Lázárné* 5 kg. zsir, *Taskovics Katalin* és *Juliannától* 5 kg. bab, egy zsák krumplic, egy kg. zsir, 15 kg. liszt. *Erdő Józsefné* 50 dinár. *Varga Juliától* egy blúz, egy öltözet leányruha, *Csiffary Maresától* 5 kg. liszt, *Budinesovics János* 20 dinár. *Vojnic Máténé* 5 kg. zsir és zöldség. *Szabó Julistól* 50 dinár. *Szabó Eteltől* 15 dinár. A gyűjtést tovább folytatja a gyermek-konyha vezetősége.

— **Három a baktér.** Ez a címe *Max Linder* legújabb filmjének, amely a „*Három testörök*” *Dumas* híres regényének egyszerű paródiája. A kitűnő filmben amely az idei filmszezon legjobb vígjátéka, a legmulatságosabb jelenetek kergetik egymást és elejétől végig állandó kacagásban tartja a nézőket. A *Három a baktér* most mutatja be a szuboticei Korzó mozi.

— **Megszokta szomszédját.** *Riggicáról* jelentik: *Kaltner Antal* riggyicai lakos egy pörpatvarból kifolyólag megszokta *Straub* nevű szomszédját. *Kaltner* ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Műsoros táncmulatság Novakanizsán.** A Novakanizsai Sport Klub felszerelésének bővítésére kabarával összekötött bálát rendezett. A kabará szereplői közül kiváltak: *Petrikovits Jolán*, *Vállay Rózsi*, *Schmittchen Antal*, *Laczko Irén* és *Forray Mihály*.

— **A sentai zsidó Szentegylet új tisztikara.** Szentáról jelentik: A sentai zsidó Szentegylet vasárnap tartott ülésén választmányi tagjaikat a következőket választotta meg: *Bergel Fülöp*, *Bienenfeld Herman*, *Bleier Bernát*, *Braun Vilmos*, *Flesch Marton*, *Gráf Armin*, *Goldstein Benő*, *dr. Hacker Kálmán*, *Klein Ignác*, *König Sámuel*, *dr. Méri Sándor*, *Pollák A. Vilmos*, *Pollák N. Nándor*, *Rosenfeld Zoltán*, *Schlesinger W. Soma*, *Schwarz Izidor*, *Spitzer Lajos*, *dr. Vig Károly*, *Pollák Salamon*, *Klein N. Ignác*, *Ungár Lipót*, *Pollák Izrael*, *Pollák Ignác*, *Ganz Juda*, *Fleischmann Lipót*, *Breitner Zsigmon*.

— **Halálozás.** Novakanizsáról jelentik: Halbédél *Ede* római katolikus plébános hosszas szenvedés után pénteken Novakanizsán elhunyt. A köztiszteletben álló plébánost vasárnap temették el nagy részvét mellett.

— **Automobilvezetői esti tanfolyam** hőlgyek és urak (nem hivatásos sofőrök) részére február 1-én kezdődik és tart március 15-ig. Jelentkezés *Automobil* Subotica, *Skadarska ulica* 7. Telefon: 151

— Százezer svájci frankos pályázat a Nemzetek Szövetségének genfi palotájára. A Nemzetek Szövetsége legközelebb pályázatot fog kiírni Genfben építendő, az üléstermeket magában foglaló új épületének terveire. A pályázaton résztvehet minden építész, akinek a Nemzetek Szövetségéhez tartozó valamelyik államban polgárjoga van. A terveket egy kiváló építésrekből összeállított nemzetközi zsüri fogja elbírálni. Ennek a zsürinek 100.000 svájci frankot bocsátanak rendelkezésére a legjobb tervek díjazása céljából. A pályázati program legközelebb el fog készülni és ezúttal február hó folyamán küldik szét a különböző országok kormányainak.

— Meghalt a délkinai köztársaság elnöke. Pekingi jelentés szerint dr. Szun-jat-szen, a délkinai köztársaság elnöke meghalt.

— Teát parancsol, vagy limonádét? — kérdezte a főúr.
— Té limonádéval kérem, was fragt er so viel? — fordult méltatlankodva a partit sürül rajban körülvevő kibicékhez.
— Azért, Maxi bácsi, mert vagy teát akar inni, vagy limonádét, de a kettőt együtt nem igen szokták rendelni — világosította fel az egyik zecceid kibic.
— A Té mit Limon will ich — magyarázta az öreg.

— Szóval teát citrommal — értette meg végre a rendelést a főúr.
Azóta a kibicék kara állandóan a limonádés tea körül kedélyeskednek az öreg úrral és meglepetésként tartogatják számára, hogy a Kintornában kieszerezzik. Idővel talán vicsor is fog keveredni az ügybe és akkor a poént pótlólag közölni fogjuk.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. január 26.
Budapest deviza 1156—1176, valuta 1176—1182.
Prága deviza 55.5—56, valuta 55.35—55.85.
Berlin deviza 689—691, valuta 685.
Bécs, deviza 11.62—11.66, valuta 1153—1159.
Trleszt deviza 33.60—39.70.
Newyork deviza 165.

SPORT

Fotballisták

baletet elleni biztosítása
A beogradi alszövetség akciója

Amikor az elmúlt nyáron Tuskó (Schönfeld Lajos), a BSK népszerű kapusa, egy labdarugómérkőzésen kapott sérülésébe belehalt, a beogradi labdarugó alszövetség vezetősége előtt fölmerült az a gondolat, hogy teremteni kell olyan alapot, amely a játékosok közötti baleset esetén legalább is bizonyos mértékben kártalanítja.

Közvetlen Tuskó halála után a létesítendő »Tuskó-alap«-ra nyomban meg is indult a gyűjtés és ugy ezután, mint a Tuskó-alap javára rendezett nyilvános mérkőzésekből körülbelül negyvenezer dinár folyt be.

A beogradi alszövetség a megindított akcióját tovább folytatja és megbizta a novisadi Oskv. ügyvezető elnökét, ifju Hadzsi Koszta ügyvédjelöltet, hogy a létesítendő Tuskó-alap szervezetének tervezetét készítse el.

Hadzsi Koszta a megbízatásnak eleget tett és a tervezetet minap elküldte az alszövetségnek.

Hadzsi Koszta a tervezetről a következőkben informálta a Bácsmegyei Napló munkatársát:

— A tervezet szerint a »Tuskó-alap« autonóm szervezet volna és mint ilyen független az alszövetségtől is. Külön igazgatótanács és felügyelőbizottság vezetné az alap ügyeit, melynek tagjait proporcionális választási rendszerrel az alszövetség összes klubjai választanának meg.

— Minden egyesület tagja volna a »Tuskó-alapnak«, amelyhez való belépést kötelezővé kell tenni és ennek az volna a szankciója, hogy az alszövetség nem verifikálhat egyetlen játékos sem, ha annak egyesülete nem lépett be a »Tuskó-alap« tagjai sorába.

— A »Tuskó-alap« jövedelmei az eddig gyűjtött és együttes kb. 40.000 dinárból, továbbá azon mérkőzések jövedelméből állana, amelyeket minden egyesület minden évben Tuskó halála napján az alap javára rendezne. Ezekből a mérkőzésekből 60.000 dinár évi jövedelemre lehet számítani. Ezen kívül minden egyesület minden igazolt játékosáért évi 20 dinárt fizet be az alapra. Eddig az alszövetségnek 4000 tagja volt, e címen tehát évi 80.000 dinárra kell számítani. Mindezekon felül gyűjtések, a Tuskó-jelvének eladásából származó jövedelmek duzzasztanák az alapot, mely 120.000 dinár évi jövedelemre számít.

— A balesetiárlékokat úgy terveztem: 5 napon aluli munkaképtelenség esetén nem jár semmilyen segély, 5—10 napig terjedő munkaképtelenségűl csak gyógykezelési költségek, azon túl tartó munkaképtelenségűl a gyógykezelési költségeken felül még a sérült jövedelmének felét kapja. A sérült jo-

gosult háromtagu orvosi bizottság elé való állítását kívánni és amennyiben ezek bizonyos százalékos rokkantságot állapítanak meg, a sérült évi jövedelmének annyi százalékát rokkantvégielégítés címén kapja egy és mindenkorra. Halál esetén az örökösöknek az összes kezelési és temetési költségeken felül még az elhunyt játékos egyévi egész jövedelme jár végkielégítés címén.

— Hogy visszaéléseket megakadályozzunk, erős megtorló rendszabályok vannak előlátva, ellenőrzés, pénzbírság stb.

— A vidék az alap vezetésében erősen lesz képviselve. A központ Beogradban lenne. Az alap nyomban megkezdhetné a működését.

— Megbetegedés esetére segély nincs előrelátva, mert ez sok visszaélésekhez vezetne. Az általános elv az, csak oly balesetekért jár segély, amely mérkőzés vagy hivatalos tréningből kifolyólag származik.

— Amennyiben az első években az alap nem bizonyulna elegendőnek, az alap kezelésének joga van az egyesületekre külön adót kivetni. A későbbi években csak az alap kamatai használhatók fel.

Külföldi futballeredmények. Prága: Slován (Bécs)—Spárta 1:1 (1:0), Slavia—Vrsovice 3:1 (1:0), Viktoria Ziskov—Cask 2:0. **München:** Sp. Fürth—Schwaben Augsburg 3:2, IFK Nürnberg—FV Ingolstadt 5:1, Wacker—FV Fürth 1:0. **Berlin:** Norden Nordwest—Spandauer SV 1:0. **Alemania—Union 92, 3:1.**

Olaszország—Svájc kerékpármérkőzés Milanóban. Milanóból jelentik: A vasárnap megtartott Olaszország—Svájc kerékpármérkőzés a következő eredménnyel végződött: **Sprintverseny:** 1. Girardengo (Olaszország), 2. Suter (Svájc), 3. Bestetti (Olaszország). **Üldöző párosverseny:** 1. Girardengo—Bestetti (Olaszország), 2. Suter fivérek (Svájc). **Üldöző csapatverseny:** 1. Svájc (Persyn, Verschelden, Lacquehey, Garin), 2. Olaszország. 35 m.-el nyerte. **60 km.-es párosverseny:** 1. Girardengo—Bestetti 23 pont, 2. Suter fivérek 22 pont.

Ijúsági birkózóverseny Budapesten. Budapestről jelentik: A Törekvés ifjúsági birkózóversenye a következő eredménnyel végződött:

- Pehelysúly:** 1. Zombori (MTK), 2. Széll (Vasas), 3. Lusinszky (Törekvés), 4. Bayer (Törekvés).
Könnyűsúly: 1. Aranyi (MTE), 2. Szemerényi (Törekvés), 3. Seifeld (Vasas), 4. Lakó (Debreceni TE).
Középsúly: 1. Stieder (Testvériség), 2. Kiszela (Testvériség), 3. Lipárdy (Törekvés).
Nagyközsúly: 1. Welisch (MTK), 2. Erős (Postás), 3. Lukács (MÁV).
Nehézsúly: 1. Szabó (MAC), 2. Tornyosi (FTC), 3. Pethő (Vasas).

Zürich, jan. 27. **Zárlat: Beograd 8.45,** Páris 2800, London 2486, Newyork 518, Brüsszel 2650, Mikánó 2127½, Amsterdam 20880, Berlin 123 háromnyolcad, Bécs 73, Szófia 375, Prága 1545, Varsó 100, Budapest 72, Bukarest 275.

Noviszdai terménytőzsde jan. 26: Szilárd irányzat mellett lanya forgalom. Buza 75—76 kg.-os 475 dinár. Tengeri 212.50 dinár, búcskai 265 dinár, februármárciusi 280 dinár, március-áprilisi 235 dinár, szentai 212.50 dinár, szerémi 215 dinár, februári 220 dinár, Liszt 8-as 235 dinár. Korpa jutásakban 187.50 dinár.

Szentai gabonaárak. Szentáról jelentik: A hétfői gabonapiacra a következő árak szerepeltek: Buza 485 dinár. Öt tengeri 230 dinár. Új tengeri morzsol 200 dinár, márciusi 205 dinár. Árpá 300 dinár. Zab 300 dinár. Bab 320 dinár. Heremag 1600 dinár. Muharmag 1000 dinár. Rozs 375 dinár. Köles 250 dinár. Repce 990 dinár. Liszt 0-ás GG. 720 dinár, 0-ás G. 700 dinár, 2-es 655 dinár, kenyérliszt 600, 7-es 470 dinár.

Vizállás

Noviszdáról jelentik: A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizelő mai állása a következő: **Duna:** Bezdán 34 (—2), Bogojevó 89 (—3), Vukovár 44 (—2), Noviszdai 23 (—5), Zemna —8 (—5), Pancsevo —40 (—5), Orsova 66 (—5). **Dráva:** Maribor 9 (—1), Zakanj —143 (—3), Tereznopolje —112 (—2), Donil Miholjac —33 (—), Oszijek —10 (—). **Száva:** Zagreb —82 (—2), Sisak —40 (—), Jasenovag —80 (—2), Bród —84 (—4), Samac 23 (—3), Mitrovica 104 (—3), Beograd —83 (—5). **Tisza:** Szentai —110 (+), Becse —130 (—4), Titel —2 (—1).

Pénzt talál, ha fuvarleveleit elévülés előtti felülvizsgálatra beküldi. Átvizsgálás díjtalan!

TARIF D. D. SUBOTICA
MILANOVA UL. 11

Mindenmü vasuti káresek szakszerűen bíráltatnak el és reklamáltatnak meg. Saját érdekében küldje be fuvarleveleit felülvizsgálatra

Perzsa, smyrna és plüsszöngy függönyök, sezlontakarók, bamulatos olcsó árakon
KRAUSZ EDNÉL, NOVISAD

Január 27 Kedd

Ha ma beküldi 3 hónapra a Bácsmegyei Napló előfizetési díját, február 1-ig ingyen kapja a lapot s részt vesz a májusi sorsolásban.

Ingyen utazási jegyet nyerhet Rómába vagy Párisba

Gőzgépközelők és kazánműtők vizsgálja. A vel.-becskerekeli vizsgáztató bizottság közli, hogy a gőzgépközelők és kazánműtők legközelebbi vizsgálója február 21-én lesz. A vizsgán való részvételt írásban kell kérvényezni. A kérvényhez a következő okmányok melléklendők: keresztlevel, erkölcsi bizonyítvány, az eddigi működést igazoló bizonyítványt.

A szubotcai önálló asztalos iparosok március 28-án este az ipartestület helyiségében értekezletet tartanak.

KINTORNA

Az iskolások elnöke egyik vajdasági faluban szép, új földgömböt ajándékozott az iskolának. Az ünnepek után meglátogatta az iskolát, ahol nagy reverenciával fogadták. Sorra kérdezte a nebulókat, akik gyönyörűen kivágták a rezet. Egyszer csak azt találta kérdezni: — Tudod-e, miért görbe a föld tengelye?
A kérdezett mehökkent, a tanító pedig diszkréten odasugta a képviselőnek: — Kérem, nem tehetünk róta, már így érkezett ...

*
A szubotcai Lloydnak van egy érdekes és a dardüli terén erősen komбатáns tagja, aki arról nevezetes, hogy sok nyelvet tud, de egyiket se jól. Társalgási alapnyelve a német, de szívesen rándult ki a magyar nyelv területére is. Ha megkapja az első négy fel-sőt, diadalmasan recessen föl a hangja: — Főue, a macsagos batya ne fizet a kártya.
Legutóbb nagyon eltikkadt a szálize a rossz lapjárástól és egy teát rendelt: — Főue, agva nekem egy té limonádéval — mondta a főpincérnek.

Schicht **SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel**
a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana
Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

EREDETI 5125

Jóó felcsap hóhérrak Beszélgetés a boncoló segéddel

Joco segéd-személyzet a tisztí főorvos hivatalban Beeskereken. Hivatalos rangja »fertőtlenítési segéd«, mint magánember pedig elnöke a dobrovoljácok egyik városi kerületi szervezetének. Becsületés neve is van: Cvejics Jovan. Amint látható tehát Joco meglehetősen sokoldalú ember. Az elnökség és a fertőtlenítési segédmunka azonban közel sem elégíti ki ambícióját. Joco magasabbra törekszik, tervel vannak vágyai: *Joco hóhérrak akar lenni...*

A dolog tulajdonképpen ott kezdődött, amikor Mauser Florián mester, a szarajevói főhóhérrak rákaszította a kötelet a hírhedt cukorgyári rablógyilkosnak, Szakula Vászának nyakára. Joco, aki négy év óta fertőtlenítési segéd és ilyen minőségben már százegynéhány boncolásnál segédkezett végignézte az »ítélet-végrehajtását« és miközben a mester az elítélt nyaka körül foglalatzkodott, remegni kezdett Joco szívének valamelyik titkos billentyűje. És eme remegés hatása alatt ilyenféle gondolatok kavargtak fejében:

— Én fertőtlenítési segéd és szakértő boncoló vagyok... Én már tizenkét (legutóbbi) boncolásért nem kaptam egy parát sem. Nekem az állam adósom! Én igazi igazolványos dobrovoljac vagyok és elnök. Ez a hóhérrak közönséges sváb és osztrák állami tisztviselő volt, amikor én Szalonikínél stb... Ez a Mauser mégis elevenen kapja a halottakat és nyomban megkapja a pénzt. Én nekem csak igazi halott halottak jutnak, akiket már más meggyilkolt, vagy rájuk ment a vonat, vagy felkötötték magukat a fára, vagy felkötötték őket a hóhérrak. Ez a halott is csak akkor kerül hozzám, ha már felakasztották és kihűlt. Én felboncolom és az állam adós marad a pénzért. És egyáltalán mi nekem jön ide Boszniából a hóhérrak, én beeskereki vagyok és én is fel tudom akasztani a beeskerekieket. Én megmutatom annak a Mausernak! Akasszon ő Boszniában, ha tud, Beeskereken mink akasztunk, Beeskereken a Joco akaszt. A Vajdaság a vajdaságiaké! Beeskerek a beeskereké, és a sam predesnik dobrovoljacé stb...

Ilyeneket gondolt Joco, de mindezt sokkal gyorsabban, mint ahogy leírni lehet és a következő pillanatban már ott is termett az akasztóánál, de — Bosznia ide, Bosznia oda — Mauser sem utolsó ember a mesterségében: a Vászának nyakán már rajta volt a kötel és a príbéknek néhány tized másodperccel előbb már kiragadták a sámit a Vászának lába alól. Joco — mást mit tehetett — segített leszoritani a testet, amely már nem volt eleven ugyan, de még nem is egészen halott, olyan féihalott hulla volt szegény és Joco meglepődéssel konstata, hogy még meleg. Néhány óra múlva újra Jocohoz került a halott, aki akkorra már igazán meg volt halva, hiedeg is volt és Joco undorral boncolta föl a főorvos ur segítségével. Azért nem volt elégedetlen, mert megállapította, hogy ez a Vászának mégis szerencsét hozott neki, nem hiába a tizenharmadik halott, akivel adós marad az állam. Azt a szerencsés ötletet hozta, hogy *Joco hóhérrak felcsap hóhérrak.*

Az ötletre azonban előbb inni kellett egyet, mert Joco ősi idők óta mindenre iszik egyet, vagy kettőt, legtöbbször azonban sokat és sokszor. De mindennek van határa, némelyek szerint Joco ivásainak is és valóban most, három hónappal az eset után — november 2-án akasztották fel a szegény páriát — amikor már a hitelen boncolt hullák száma nagyon felszaporodott, Joco eljutott odáig, hogy beadta az instáciát az illetékes miniszter urnak és mindent elsorolva, ami a szakértelemhez kell, továbbá meg nem feledkezve a szaloniki fronton szerzett érdemeiről, tisztelttel kérte, hogy nevezze őt ki hóhérrak Beeskerekre és lehetőleg az egész Vajdaság területére.

Joco néhány nappal ezelőtt adta be

a kérvényt és most izgatottan várja a választ.

Nekünk is csak úgy kutyafuttában válaszolt néhány kérdésre. Azt mondta, hogy ugyan mért unorodna, látott ő már külön dolgokat, csinált is... Most egész sereg hullával adós neki az állam. A hóhérrak az más, azt rendszeren fizetik. A mesterség meg egészen egyszerű: a két lábát össze kell kötni, a hurkot a nyakára, aztán gyerünk a sámlival ki! Különben a törvény, törvény; a dolognak ugyanis meg kell lenni. Nem mindegy annak az elítéltek ki akasztja fel, én, vagy más?

Közben szakértő szemmel nézegetett, elyanformán, mintha azt gondolná, hogy

ilyen egyszerűen csinálna velem is. Én azonban csöppet sem fiedtem meg, mert ismerem Jocót, aki a legjamborabb, legszelidebb ember Beeskereken és nem tudna a légynek sem véteni. Nem is tudna, hogyan lehet elűk a dobrovoljacoknál.

Elbucszunk igaz barátsággal. Én megígértem, hogy lapunk pártolni fogja Jocónak a hóhérrak állás elnyerésére irányuló kérelmét, Joco pedig bement a legközelebbi kocsmába és ivott egyet erre a beszélgetésre. Mert — mondtuk már — hogy Joco ősi idők óta mindenre iszik...

k. m.

A JÖVŐ RÁDIÓ-SZINHÁZA

Irta: Bernard Shaw

(Levél- és beszélgetés-részletek)

Bernard Shaw negyven esztendőn keresztül magyarázta az embereknek, hogy miként kell ügyes-bajos dolgokat intézni. Mostanában a rádió-ipart oktatja ki, s a British Radio Corporation, amelynek Shaw nemrégiben egyik darabját felolvasta, felkarolta indítványait. A dolog története a következő volt:

Körülbelül egy éve annak, hogy a British Radio Corporation Bernard Shawt elsősorban szólította fel a közreműködésre, abban az időben, amikor sorozatos Shakespeare-előadásait megkezdte. Valóságos összekülvést szerveztünk, hogy megálapsuk, mi módon bírhatók rá Bernard Shawt arra, hogy vállalkozásunk keresztapaságát vállalja, s Shakespeare-ről és a rádióról néhány megjegyzést olvasson fel.

Levelünkre következő választ kaptuk: Reményteljesen hülyék vagyunk, mondhatom. Tervbevetett bevezetések túlmegy az emberi türelem legvégső határain. Ahelyett, hogy egész röviden azt írjátok le a halgatóságunk, amit a színházban láthatnának és Shakespeare-ra biznátok, hogy mondanivalóit maga beszélje el, — végtelen kedvességgel átsegítitek a stratfordi sánta kutyát a kerítésen, s a magatok utánözhatatlan módorában mondjátok el a darab meséjét. Shakespeare-nak csak annyit engedtek meg, hogy fölösleges módon ismételve szemérmetlen hiúságotokat...

Shakespeare a poétikus hangulat megteremtésére, amelyet Viola történetének megértéséhez szükségesnek tartott, a darabot valóságos zenei nyitánnyal kezdi meg. Ezt a nyitányt a herceg mondja el s bizonyos, hogy máig is a világ leghíresebb ouvertürje. Egyszerre eszettekbe jutott, hogy az egész dolgot Violával kezdték s a nyitányt később adták, vagy egyszerűen törlik. Kezdték megérteni, hogy milyen értelmetlen fatuskók vagyunk valamennyien? Dobjátok el az egész értelmetlen fecsegést s olvassátok végig a darabot, amint azt Shakespeare (aki valóban jobban értett a dologhoz, mint ti) megírta.

A levél igen érdekes utóirattal zárult: »Ez a levél már egy hete, hogy megíródott. Nagyon sajnálom, hogy így elhúzódott a dolog, de nyakig benne vagyok a munkában — új darabom dolgozom — és ezt azután a levelezésem is megsynyi!«

A szóbanforgó darab a »Johanna« volt.

A további levelezés során Shaw megjelölte azokat az irányvonalakat amelyeknek megfelelően kell a rádió-dramának fejlődni. Később újból felszólítottuk, hogy születésnapján olvassa fel a rádió közönségének egyik darabját. Shaw ezt válaszolta:

»Széliden, de igen határozottan el kell utasítanom azt a tervüket, hogy a közönséget arra a szomorú körülményre tereljék, hogy július 26-án 66 éves leszek. Minél kevesebbet beszélünk róla, annál jobb. Ami pedig a rádió-dramát illeti, azt hiszem, hogy itt hánis vágyánon vannak Önök úgy csinálnak, mint a vasúti társaságok akkor,

amikor a vasutak még újdonságyszámba mentek. Ezek a társaságok akkoriban úgy építették a vonatokat, hogy a kocsik sora lehetőleg egymás mögé állított postakocsikhoz hasonlítson, amint hogy az autobilokot 1896-ban homokfúró kocsik és landauerok mintájára építették. Önök rádióval akarnak drámát adni a közönségnek, ahelyett, hogy belátnák: a láthatatlan dráma teljességgel új dolog, amelyet nem lehet a régi módon csinálni. Tehát semmiképpen sem lehet csinos színésznőkkel és ismert díszlettervezőkkel színházi előadást rendezni, s a közönségnek csak úgy mellesleg megengedni, hogy a dialógust is meghallgassa. Ez ostobaság.

A British Radio Corporation feladata, hogy jó drámai felolvasókból egész társaságot állítson össze. Teljességgel közömbös, hogy a felolvasó külső megjelenése és emlékezőtehetsége milyen, ellenben annál fontosabb, hogy jó hangjuk, s kifejező- és jellemzőképességük legyen.

Szükség van persze még egy jó nagybácsira is, aki megfelelő módon fejti ki a szükséges magyarázatokat, s az egész társaságot mint egy hosszabb életre szánt drámai vezérkart tartja össze.

Ennek a nagybácsinak eléggé okosnak kell lennie ahhoz, hogy a láthatatlan dráma feltételeit tanulmányozza s a szerzőnek megadja a szükséges utasításokat azokban az esetekben, ahol a dialógust a látható kép hiánya miatt némiképpen meg kell változtatni. Így például szükség van arra, hogy a szereplő személyek többször szólítsák egymást nevükön. Sok olyan színész és színésznő, akik ifjúságukkal és előnyös külsejükkel együtt a színpadon eddi betöltött helyüket is elvesztették, a rádió-dramában még mindig jelentős művészi munkát végezhetnek. Egy jól összeválogatott társaság, amely saját láthatatlanságának előnyét kihasználja, a rádió-dráma

sajátos művészetét igen rövid idő alatt fejleszthetné ki, s ezenként legalább egy előadást sokkal alkalmasabb módon tudna közvetíteni, mintha önk egyszerűen valamelyik színháznál rendelik meg.

*

Végül is sikerült Shawt arra bírni, hogy »O' Flonerthy V. C.« című darabját a helyzet és a dialógus magyarázataival együtt felolvassa, éppen úgy, mintha valamely színházi társaságnak olvasná fel, amely a darabot elő akarja adni. E sorok írója teljes egy órát töltött Bernard Shawal, amely alatt darabokról és darabírásról volt szó.

Bernard Shaw arra a kérdésre, hogy hogyan írja darabjait, ezt válaszolta: »Majdnem azt mondhatnám, hogy kettős öntudattal írok. A darab személyre egy gondolkodok, mint élő emberekre, azonban egyidejűleg a színpadon mozogva is el tudom képzelni őket.

Munkámon különben meglátszanak az agkori gyengeség nyomai, már nem tudok a teljes leírással bajlódni s a dialógusokat gyorsírással írom papírra. Titkárom később kibetűzi a stenogramot, — így készül el egy darab dialógusa. Ezután következik az egybeillesztés sokkal fáradságosabb munkája. El kell készítenem a szcenikai megjegyzéseket is, hogy a legtehetségtelenebb rendező is biztosan tudja, hol kell a szereplő személynek állni vagy mozogni. Az embernek sohase legyen előre készített terve, ha darabot akar írni. Persze, hogy Schmidt urral és Müllerné asszonnyal kezdünk minden dialógust, de aztán utjukra kell engedni a szereplő személyeket — hadd fejlődjenek szabadon. Ha valóban van jellemük, akkor a szerző minden különösebb segítségével nélkül is fejlődni fognak. Amely drámáiról nem tud olyan darabot írni, amely az első nekiszaladásra 90 százalékig sikeres, az jobban teszi, ha átér az uccasöprésre.

Nem lehet befejezni ezeket a fejtegetéseket, anélkül, hogy meg ne emlékeztünk Shaw levelezőlapjairól. Bizonyosan, igen nagy mennyiséget hordoz belőlük magánál, mert minden alkalommal megír néhányat. Azt beszéltek, hogy egyik hetilap kiadója cikket kért tőle, mire Shaw egy levelezőlapon válaszolta: »Helyes! Kétszáz font sterlinget kérek a cikért s ha önnek valamiképpen eszébe jutna, hogy ezt megfizesse, akkor kétezer font sterlinget fogok kérni!«

Amikor a British Radio Corporation levélben érdeklődött Shawnál, hogy milyen módon kívánja a nyilvánosság tudomására hozni tervbevetett közreműködését, Shaw a következő levelezőlapon válaszolt:

»Mielőtt velem meg nem beszélnek a dologot, ne válasszák a közönségnek valamelyen szokatlan módját. Mivel azonban a világegyetemhez fogok beszélni, a világegyetemet erre az eseményre feltétlenül elő kell készíteni!«

C. H. Lewis (London).

OSRAM NITRA

A látóképeességet és sebességet fokozza a bő világítás

OSRAM NITRA

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen jó férjem, illetve apánk elhalálása alkalmából részvétükkel felkerestek, fogadják ezton köszönetünket.

Ozv. Spitzer Simonné
és gyermekei.

Felhívás

Egy ügyfelem megvette Székely és Társasentái szállító cég üzletét. Felhívom az áruházó cég netáni hitelezőit, hogy követeléseiket iródam-ban 1925. február 1-ig bejelentsék, mert különben követelésüket figyelembe nem veszem.

Senta, 1925. január 25.

Dr. Vig Károly
ügyvéd

715

Árverési hirdetés

A „Suboticei Önszegélyző Szövetkezet” zálogintézeténél a múlt évi november 30-ig rendezést nem nyert zálogtárgyak február hó 4-én, szerdán délután 3 órakor az intézet helyiségében tartandó árverésen eladatnak.

Suboticei Önszegélyző Szövetkezet
Takarékpénztár és Zálogintézet

704

Nyilatkozat

A „Délbácska” pénteki számában „Ingyen házhelyeket osztogatnak Temerinben” c. közlemény ismételtén foglalkozik csekélységgel, mondván, hogy csak egy kaptam bírói állást, ha 40 voksot szerzek a kormánypártnak. Vegye tudomásul az alaptalanul rágal-mazó ismeretlen cikkíró, hogy bírói állást sem nem kértem, sem nem kerestem, örömet sem szerez annak viselése, hanem egyedül azért kaptam, voksok biztosítása nélkül, mert a régi rendszer előjáróit saját-ságos pénzkézelési módszereikkel és a szinte elviselhe-tetlen községi pótdók terhe alatt, volt zsaroló jegy-zőkkel együtt, a lakosság már annyira megutálta, hogy ezek erőlyes fellépésére végre kaptunk új elő-járókat, akiknek éten éppen engemet kívántak látni, mert tudták, hogy szennyes kezem ninesen és önzet-lenül fogom a község ügyeit szolgálni. Hogy eddig is milyen épületes kezelést derítettem ki a felkiismeret-lenül sáfárkodók viselt dolgairol, arról majd annak idején, az egyedül illetékes képviselőtestület előtt ro-gok beszámolni. Hogy pedig mint községi bíró lelke-men viselem azt is, hogy magyar szegényeink is kap-janak földet és házhelyet, zsiros bankkamatu bank-klócsónok nélkül, ezért jófelekkel senki sem tehet szemrehányást, hisz ez a kisebbség egyik főkövetelése és benne van a magyar, német és valamennyi kisebb-ségi párt programjában.

Temerin, 1925. január 24.

Kovács Gáspár
községi bíró

700

„DAMA”

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jutányos áron készít:
női- és gyermek-
fehérneműt, hozott
és saját anyagból,
azonkívül
pyjamákat, ágygar-
niturákat, stórokat
stb. a legszebb kézi-
munkával. 9007

ZSIDÓ KÖNYVEK

Gilányi Mór: Zsidó zeneköltők	10 D
Lukács Zoltán: Szocializmus és a zsidó nemzeti mozgalom	10 D
Ullmann S. Sándor: Dédnagyapám testam-entuma	10 D
Orosz-zsidó novellák	10 D
Dr. Frisch: Mig ar zsidó oklevéltár	70 D
Dr. Hevesi, Dr. Blau, Dr. Weisz: Etika a talmudban	40 D
Izraelita magyar irodalmi társulat évkönyvei	75 D
Dr. Kecskeméti: A zsidó irodalom története	90 D
Dr. Löwy Immanuel: Száz beszéd	100 D
Béror Eötvös József: A zsidók emancipációja	25 „
Goldzieher Ignác: A zsidóság vallásos életéről I.	25 D
Blau Lajos: A Thalmud	25 D
Kiss Arnold: Gabirol elele és költészete	25 D
Heller Bernát: A zsidó mese	25 D
Goldzieher Ignác: A zsidóság vallásos életéről II.	25 D
Sebestyén Károly: Makai Emil	25 D
Dr. Rubinyi Mózes: Kiss József	25 D
Patai József: Héber költők, két kötet fázve	150 D
Patai József: Héber költők, két kötet diszkötésben	200 D
Péchi Simon: Szombatos imádságos könyve	100 D
Dr. Pollak Miksa: Tompa Mihály és a biblia	55 D
Szentírás az első próféták	75 D
Szentírások	75 D
Dr. Wenetianer Lajos: A zsidóság szerve-zete az Európai államban	75 D
Dr. Guttman Simon: A béke gondolata a bibliában	25 D
Mészáros: Négy fiu, elbeszélés a zsidó népeletből	50 D
Dr. Fesch: A zsidó	45 D

Megrendelhetők a KURIR könyvkiadó vállalatnál Suboticán
A könyvek ára postabélyegben is beküldhető. Portó kötetenkint 1 dinár.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távirateim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS
DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ,
SPÁRGA és GYAPJU
FUTÓSZÖNYEGEK,

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN. PATENT
ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERTI
TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAP-
JU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT,
MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁ-
BÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZ-
NAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

Fajtiszta

patkányfogó kutyát

keresek.

Cim a kiadóban.

A dinár emelkedése folytán

mütrágya és rézgálic

nagyon olcsón szerezhető be

Bederer Leó cégnél Somborban

RADIOSZAKEMBER

ki a rádiószereleésben jártas és ügyes akvisitör, világcég által ke-restetik. Ajánlatok referenciák és igények megjelölésével „Világcég” jelige alatt SCHMOLKA HERDETŐ NOVISAD, Futoski p. 2. intézendők.

Eladó egy hálószoba, egy ebédlő konyhaberendezéssel. — Ugyanott kiadó 2 szobás lakás, fürdőszobá-val és hozzátartozó mellékhelyisé-gekkel. — Bővebbet KERTÉSZNÉL Zmaj Jovina ulica 5 szám. 724

TRAFIKANT GÁBOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA”

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtében
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav,
Rézgálic, Vasgálic, Glaubersó,
6192 Calcionalt Sulfat

„SHELL-COMPANY” képviselőtében.
„SHELL” gópolaj
„SHELL” hengerolaj,
„SHELL” padlóolaj,
„SHELL” nyersolaj (motorolaj)
„SHELL” benzín
„SHELL” petroleum.

Ügyes és a Bácskában jól bevezetett

rövidáru utazók kerestetnek

20 év óta fennálló vojvodipai nürnbergi és rövidáru nagykereskedő céghez. Csakis szak-mabelli és a szerb, magyar és német nyelvet teljesen bíró urak küldjék ajánlataikat a lize-tési feltételek megjelölésével a kiadóhivatalba.

Elsőrendű

BOGNÁRKŐRISFA

es egy kisebb tetel SZILFA, továbbá vagott
TÖLGYFASZŐLŐKARÓT

komplett vagotttételben szállít

Mitrovačka paropila d. d. Sremska-Mitrovica

PARFÖM KÖLNIVIZ

KOZMETIKAI

CIKKEK

KALONÁL

LEGOLCSÓBBAN
Subotica, Rudičeva ul.

KORZÓ MOZI * LIKKA MOZI

Január 26-28. hétfő-szerda
MAX LINDER
Annepelt komikus telletével a szezon pompás virjátéka

Január 26-28. hétfő-szerda
A spanyol inkvizícióból
Konrad Weid, Dagny Seiveas
telletével a szezon kimagasló
újdomága

Három a halter
paródia 5 felvonásban
A. Dumas regénye után

Márióly és Erzsébet
Egy királyi család tragédiája
6 felvonásban
Schiller színdarabja után

Jön a Likkába? Világatrakció: Prater (1914)
Monumentális filmatrakció Bécsről 8 felvonásban.

FOGLALKOZÁS

Idősebb vasasztergályos
és géplakatos-segédet ál-
landó munkára felvesz
Bory-műhely, Stosova ul.
7. 643

Tömeneteli hentes- és
mészárosüzlet azonnal ki-
adó. Horváth Lajos, V.
Galeva ul. 63. 716

Házából való inast és ki-
fűtőt 1-re felveszek. Ro-
senfeld Sándor bőrkeres-
kedő, Trubičeva ul. 11.
698

NOVISADON

emeletes sarokház a leg-
forgalmasabb helyen el-
adó. A házban három
régi üzlet van (vas, gép
és fűszer) Vevő 4 szoba,
előszoba, fürdőszobából
álló lakást azonnal el-
vehet. Bővebbet: **Üzvegy**
Farkas L.-né, Temerin-
ul. 6 szám, földszint. 664

Szerb, magyar nyelvvis-
merettel pénztárosnő azon-
nal felvétetik. Cim a ki-
adóban. 708

Mosást és takarítást vál-
lalok házaknál. Cim: Zrin-
ski trg 12. 702

Önálló, kereskedelmileg
képzett hivatalnok, per-
fekt magyar, német, hor-
vát, szerb levelező és
könyvelő azonnal elfoglal-
ható állást keres. Szíves
megkeresések E. Doma-
nek, Ruma, postrestante,
kéretnek. 707

Író bevezetett utazó állást
keres február elsejére
jobb cégeknek, esetleg ut-
talékért is. Cim a kiadóban
626

Ügves, fiatalabb cukrász-
segédet keresek azonnali
belépésre. »Avala«-szállo-
da Ada. 723

IRÓGÉPSZALLAG

bármily széles ég, egy-
vagy kétszi-ű, vegyi sok-
szorosítóhoz, speciális
bankkóping-pekhez
tucatja

975 DINÁR
Csak teljes tucatot adunk.
Megrendelhető utánvéttel

Wilhelm S. és Fia

speciális írógépszerelési üz-
letében Subotica, I. Strossma-
jerova ul. 6 szám. 729

Tiszviselői ügyelmébe!
Ha könnyű módon akarja
cahiztenciáját megalapí-
tani, úgy három dinár
melléklésével közölje ci-
mét »Consum« Novisad,
postafiók 7. 710

AUTO KOPENYI és TÖMLŐT

szakszertűn
vulkanizáló

Megbízhat pontosan és
gyorsan eszközök

MITA BERBERSKI

mechanikus
VELIKI-BECKEREK
615 Kralja Petra trg. 3.

Katonaságtól felszabadult
fiatalember a gabonaszak-
mából elvállal bármily ál-
lást szerény díjazás mel-
lett. Ajánlatok Huz Sándor
Mokrin küldendők. 696

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőkérdezőkhez válaszdíjmentes melléklendő.

Papíráruk (író-, másoló-, áttűtő-, indigó-, carbonpapí-)

**Írószerszámok és irodai felszerelési cikkek valamint
Üzletkönyvek levélrendező, gyorsíró stb.**

gyári **HEUMANN MÓR** SUBOTICA, JELACIČEVA UL. 1.
Árban Alapított 1881. évben 692

Tanulóleányok ikerhennü-
varráshoz felvétetnek. So-
fia Haas-szalón, Senoe uli-
ca 9. 717

FESTÉKES HORDÓK

**OLCSÓN 719
ELADÓK**

Minerva Nyomda

Bádogos- és fényező-ta-
noncokat fizetéssel felvesz
Stantić és Lassner-féle
érckoporsógyár, Subotica,
Palički put. 506

AMERIKAI TÁRSASÁG

olaj- és melléktermé-
nyeinek eladására el-
sősorú, bevezetett,
szakértelemmel bíró

utazót

keres. — Részletes
ajánlatok fizetési ígé-
nyek megjelölésével
„JÖVŐ” jelleg alatt a
kiadóba keretnek

Gépiró(nő) szerb-magyar
nyelvtudással suboticei
iparvállalatnál azonnal fel-
vétetik. Cim a kiadóban.
636

Bánátsban és Bácskában
jól bevezetett utazót tü-
zifa- és szénzakalmában
azonnali felvételre keres-
sünk. Cim e lap kiadóhi-
vatalában. 592

PAPLANOKAT

nehelyből, gyapjából és lat-
tából újat és régét a leg-
szebben kikészítik házai
is. Raktáron tartok minden
számban jó és olcsó

PAPLANOKAT

CSÁNYI KÁROLYNÉ
edényipar, gépjármű-alkat-
Némethi trafikban.

Soffőr, józan, több évi
gyakorlattal és megfelelő
bizonyítványokkal Vel-
Kikindára felvétetik. La-
kás természetben. Ajánla-
tok fizetési ígéretekkel
»Automobilka«, Subotica,
intézendők. 677

Gépező kerestetik, lehető-
leg téglagyári gyakorlattal,
nyersolajmotorhoz. —
Ajánlatokat eddigi műkö-
dés és fizetési ígéretek
megjelölésével »Gépező«
jelleg alatt továbbít a
kiadóhivatal. 686

Gyarmatárnyűgynökség

részere elsőrangú jól
bevezetett

UTAZÓ

kerestnők

Ajánlatok »ELSŐRANGU«
jelleg alatt »REKLAM« hir-
detőiroda Novi-Šad címre
küldendők. 556

Komoly szakembert vagy
leányt a rövidáruszakma-
ban keresek jó fizetéssel.
Szerbül tudók előnyben.
Cim a kiadóban. 540

VÉTEL-ELADÁS

Mészárszék, egyedüli a
községben, házzal, nagy
kerttel és istállójával együtt
jóforgalmu községben, hol
vágóhid is van 80,000 di-
nárért eladó. Alkalmos fü-
szerüzletnek és italmérés-
nek is. Érdeklődni a tu-
lajdonosnál, Németh La-
jos, Budrović z. p. Dia-
kovo, Slavonija. 721

Kétezer dinárért három
modern ablak rolettával
eladó. Novisad »Reklam«
611

Iókarban levő mozigép
20 kg. filmmel olcsón el-
adó. Nagy Ferenc vendég-
lős, Bačko-Gradište. 722

Kétéves Hofherr körü-
evürüs, 8 HP cséplő lán-
cosmagánjáró, Schlick-la-
zánnal más vállalkozás
miatt eladó Ács Ferenc-
nél, B.-Topolán. 655

Lakás kapható Sombor-
ban! Ötszobás lakásomat
elcserélném kétszobás la-
kás és csekély ráfizetés-
ért. — Ugyanotti modern
ebédlő olcsón eladó. Cim
a kiadóban. 714

Eladó malom Baisa mel-
lett, két hold földön lévő,
buzaörlésre is. Magános
motor, három járatlalt,
három lakóépülettel együtt.
Tóth Mihály, Baisa, Bács-
ka. 220

Eladó egy erős erőhajtá-
sos exender-prés. Csak
személyesen tárgyalok. —
Hamburger, Subotica, Sze-
gedi-ut 115. 577

Eladó kávéház, étterem,
szálloda 20 berendezett
szobával Jugoszlávia na-
gyobb városában. Cim a
kiadóban. 423

Vendéglő, forgalmas, vas-
uti állomáshoz, magyar
községben, mindenféle ke-
reskedésnek alkalmas,
nagy épülettel, szép szőlő-
vel és nagy gyümölcsös-
kerttel, betegség miatt el-
adó. Erdévi, Sremski-
Čakovec. 612

Eladó 1 drb 8 HP eredeti
Hofherr és 1 drb 8 HP
M... átalakított cséplő-
gégarnitúra, valamint 1
drb 28 HP Astra-motor.
Esetleg elcserélem gőzlo-
komobilal. Josip Csapan-
da, Bač. 682

Iókarban levő fűszer- és
rőfősberendezés kevés ár-
val a helyiség átadása vé-
gett sürgősen eladó. Meg-
tekinthető Stara-Moravi-
cán Halmi és Cseke-féle
helyiségben. — Bővebbet
Tomek, Pačir, az állomás-
nál. 639

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra
kölesont ad. Zálogból visz-
szamaradt cirka 500 méter
sötétzürke finom gyapju-
szövet, szállításra; v. férfi,
női rajlón és téliabátnak
való. Ékszeres, ruhák, ka-
bátok, fémérmék és min-
den más tárgyak állandóan
olcsón eladotnak, Subotica
I. kör, Bogovičeva (Kiniži) ul.
12. 5697

Hat. eng. zálogintézet,
Aleksandrova ulica 4.
arany-, ezüst- és ruha-
neműekre előnyös köl-
csönt nyújt. Zálogból visz-
szamaradt ruhaszövetek
olcsón eladók. 518

Eladó három lőerős loko-
mobil, négylyuku mozsó-
lával. Deli és Beretka,
Čurug, Bačka. 634

Magánjáró benziumotor, 8
HP körfűrésszel olcsón el-
adó; üzemből látható
Teltsch Gáspárnál Sombor-
ban. 603

Eladó Sentán, vasútálló-
más mellett, két lánca föld,
uri lak, sertés-hizlalo és
több melléképülettel, fel-
világosítást ad a helyszí-
nen tulajdonos: Márton
János. 579

Naponta friss I-a teavaj

nagyban és kicsinyben
KÖRÖSI GÉZA
csomegekerekedésében
Rudičeva-olica 660

Eladó kisebb családi ház,
azonnal beköltözhető —
Ugyanott eladó: egy sör-
fejtőgép, 1 drb strálkocsi,
20 drb márvány-asztal, 1
billiárd-asztal, 1 drb szek-
rény, 4 löszerszám, 50
hektó öbor, 200 hektó hor-
dó. Cim: Halasi-szőlők
257. sz. 473

Jegygyűrűk

14 karátos aranyból
modern kivitelben
100 dinártól

SOK LAJOS

órás- és ékszerész
Subotica, Rudičeva ul. 4.
(F. 6. 1. z.)

KÜLÖNFÉLE

Botomat valaki tévedés-
ből elvitte vasárnap este
Lifkából a 3-as emeleti
pályából. Kérem azt a
kiadóban leadni. 705

Tüziia, bükkhasábrából
vágott, valamint elsőrendű
hasábró házhoz szállítva
és vagonjéltelben leelő-
esőbb napi áron, továbbá
angol brikett kapható
Morvai József faüzletében,
Senčanski put 42. Tele-
fon 91. 10145

Emeletes

ház

a beltéren
8 szobás beköltözhető
lakással **ELADÓ**
Cim a kiadóban.

Zongorák, pianók csakis
elsőrendű gyártmányok.
12-18 havi részletfizetés-
re, 10 évi jótállással, nagy
választékban kaphatók
Raab Károly hangszerkés-
zítőnél Somborban. Zon-
gorajavítást, hangolást el-
fogad helyben és vidéken,
melyet szakképzett mun-
kásaival végeztet. 8545

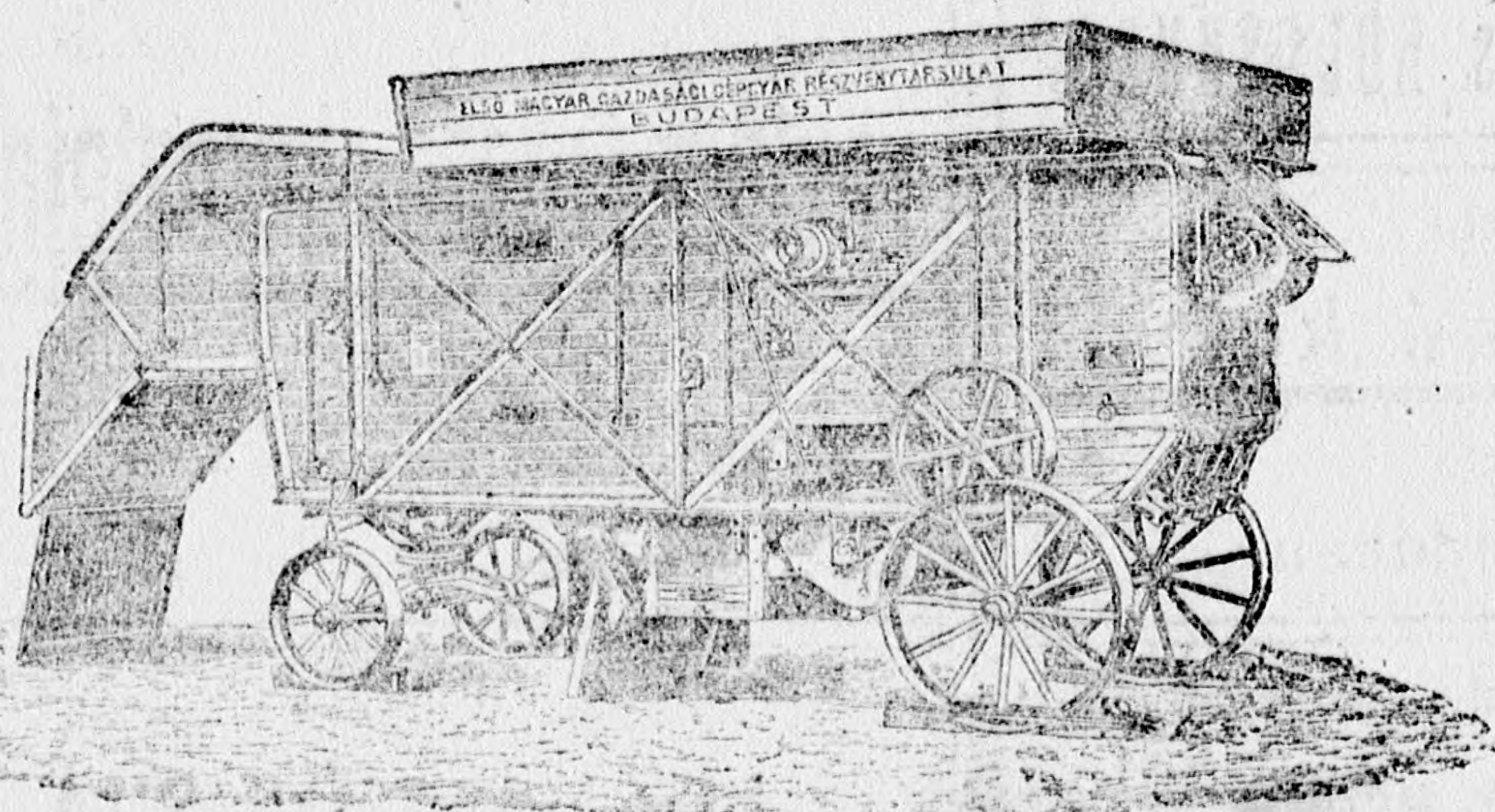
KÉT MANIKÜRÖZŐ

és egy ügyes fodrász nő a leg-
magasabb fizetéssel felvétel k
Kummerhammer Sombor

Perzsa, szmyra és minden-
fajta gyári szőnyeg szak-
szerű javítása, tisztítása.
Nagy darabokat házai jav-
ítást vidéken is. Mekk a sző-
nyeggyár Subotica Alekszan-
drova ul. 9. 523

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Jugoszláviai Vezérképvisellete

Állandó raktáron tart: Cséplőgarnitúrákat, utimozdonyokat,
gőz- és szivógőznemű lokomobilekat, legújabb szerkezetű
acélrámás, gyűrűs csapágyas cséplőket és egyéb gazdasági
gépeket, eszközöket és motorokat. 4610

DANICA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK GYÁRI LERAKATÁ OSIJEK

Telefon 404. - Raktár: DEBATICINA 27. - Szigony. Danica iparvállalat

RADIO!

Világhírű olasz S. I. T. I. gépek és RÁDIOALKATRÉSZEK

állandó raktára. Szakszerű felsze-
relés, antennaépítés képzett és
elsőrangú munkaerőkkel.

Pallas Rádióvállalat

a S. I. T. I. gyár jugoszláviai képviselője
Subotica, Kujundžičeva ulica 4.sz.